

รูปแบบความงามของอีสาน

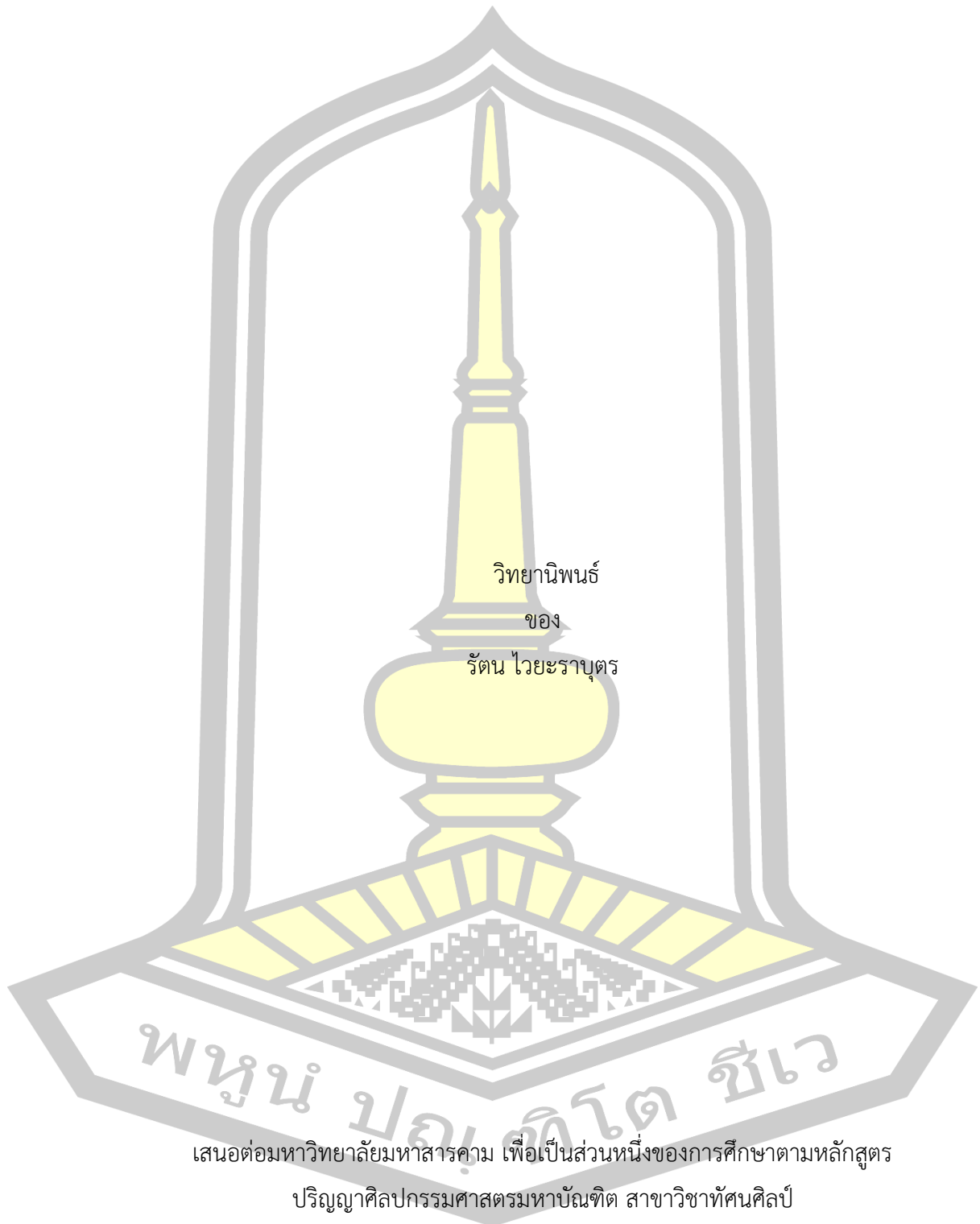
วิทยานิพนธ์
ของ
รัตน์ ไวยะราบุตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

มกราคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รูปแบบความงามของอีสาน

วิทยานิพนธ์

ของ

รัตน์ ไวยะราบุตร

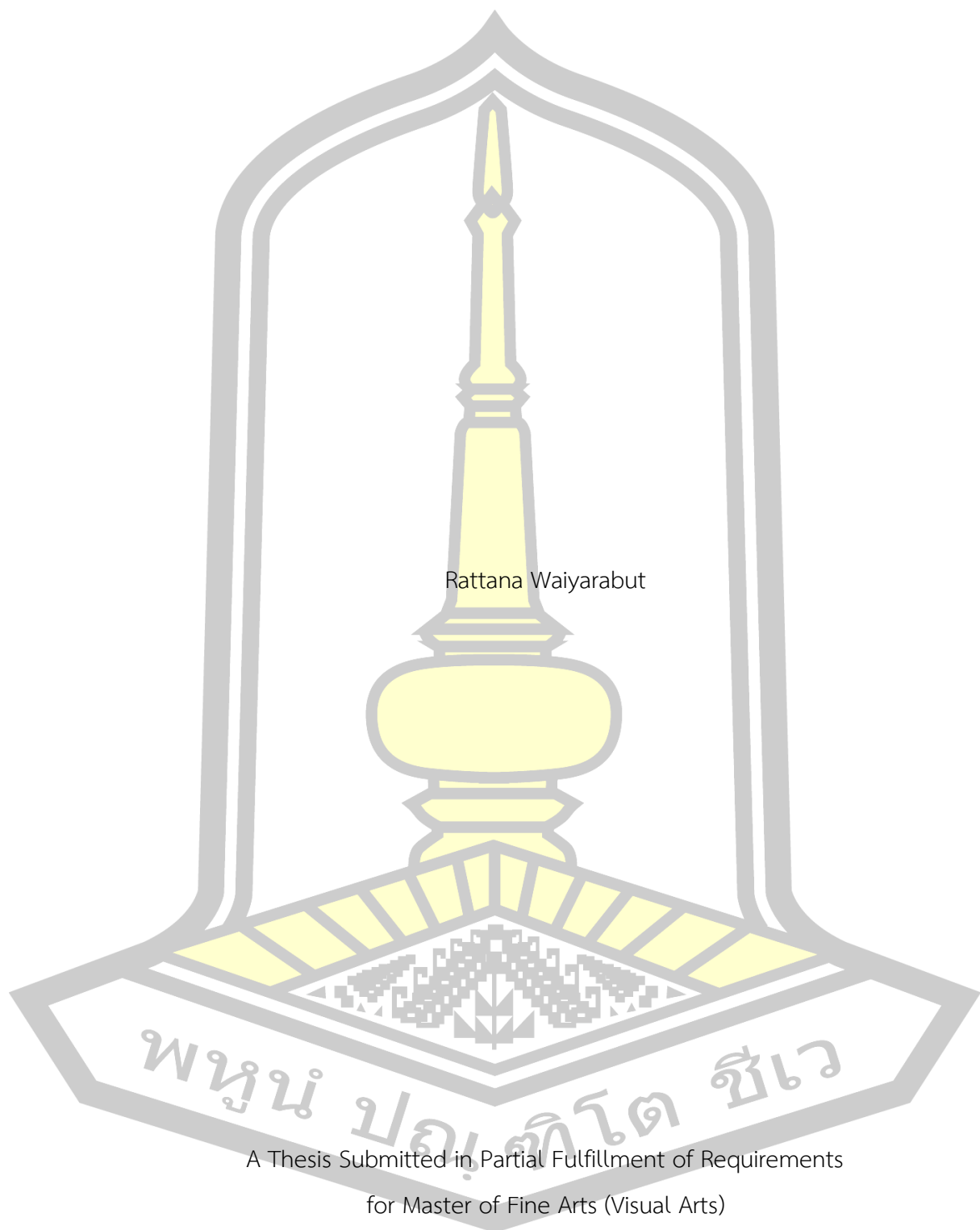
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

มกราคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Beauty Pattern of Isan

Rattana Waiyarabut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (Visual Arts)

January 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายรัตน ไวยะราบุตร แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. บุญทัน เชษฐสุราษฎร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. สุชาติ สุขนา)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ศ. ปริญญา ตันติสุข)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง รูปแบบความงามของอีสาน
 ผู้วิจัย รัตน์ ไวยะราบุตร
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์
 ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหา สาขาวิชา ทัศนศิลป์
 บัณฑิต
 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2563

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เรื่อง รูปแบบความงามของอีสาน มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผ้าในวิถีชีวิตไทยที่สะท้อนเรื่องราวความงดงามของศิลปวัฒนธรรมผ่านรูปแบบของผืนผ้า และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม รูปแบบกึ่งนามธรรม ด้วยเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ ผลงานสร้างสรรค์มีแรงบันดาลใจเบื้องต้นมาจากผ้าพื้นบ้านและศิลปะการนุ่งห่ม มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์โดยการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลภาคเอกสาร ผ่ากับวิถีชีวิตไทย ข้อมูลแนวคิดทฤษฎีทางด้านศิลปะที่เกี่ยวข้อง และอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ค้นหา แนวเรื่อง รูปทรง และเทคนิควิธีการ สร้างสรรค์ผลงานจำนวน 9 ชิ้น ผลการสร้างสรรค์พบว่า ผลงานเริ่มต้นจากความประทับใจรูปแบบของผ้าสำหรับนุ่ง ห่ม และลดทลายเชิงสัญลักษณ์ที่ประสานกันบนผืนผ้า นอกจากความสวยงามที่เห็นแล้ว ยังชุกซ่อนความงดงามของ ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ไว้ด้วยกัน จึงนำมาเป็นแนวทาง ในการศึกษา ค้นคว้าและสร้างสรรค์ผลงาน ที่แสดงออกให้เห็นถึงความเรียบง่ายมีกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิตท้องถิ่นทางอีสาน นำเสนอผ่านรูปแบบที่เรียบง่ายผสมผสานกับเทคนิคกลวิธีระบายสีที่ซับซ้อน ด้วยการใช้จุด แต้ม แตะสั้น ๆ จากบนลงล่างอย่างรวดเร็ว การระบายในลักษณะนี้ช่วยให้ชั้นสีมีความหนา การระบายแบบเปลี่ยนขนาดของพู่กัน ช่วยสร้างร่องรอยพื้นผิว ซึ่งมีผลต่อการมองเห็นเมื่อดูระยะไกล จะให้ความรู้สึกเนียนเรียบ แต่เมื่อเข้ามาดูในระยะประชิดจะเห็นร่องรอยให้ความรู้สึกคล้ายกับรอยยับของผืนผ้า และการผสมสีทองเข้ากับสีอื่นต่าง ๆ ช่วยสร้างความเงาระยิบระยับให้ความรู้สึกถึงความผาสุกเรืองรองทรงคุณค่า กลวิธีนี้สร้างความน่าสนใจให้กับผลงานได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : รูปแบบ, อีสาน, สัญลักษณ์

TITLE	Beauty Pattern of Isan		
AUTHOR	Rattana Waiyarabut		
ADVISORS	Assistant Professor Kanokwan Nithirattapat , Ph.D.		
DEGREE	Master of Fine Arts	MAJOR	Visual Arts
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The aim of the creative thesis “Beauty Pattern of Isan” project to study about fabrics in Thai lifestyles that reflects the classy story of art and culture through the pattern of the fabric. To create works of art, Semi-abstract pattern by using acrylic color on canvas. Basic inspiration of creative works are folk fabric and art apparel. Creative by combining field data, document information, fabric and Thai lifestyles, conceptual information on related artistic aspects, and the influence of art. These are database for analyzing, searching about stories, shapes and creating of work technics 9 pieces. The resulting creations found that the work begins with the impression of the fabric style for the clothes, blankets, and symbolic patterns on the fabrics. In addition to beauty. Also conceal goodness of wisdom, art and culture, and creative thinking. Its show that the local lifestyles of Isan is simplicity by coloring techniques like points or paint short lines up and down quickly. It helps the color layer is thick. To change the size of a vent brush makes scratch on the surface like wrinkled fabric. To blend gold with different colors makes happiness and worthy feeling with sparkling shadow. This technique creates interesting to work very well.

Keyword : Pattern, Isan, Symbol

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผศ. ดร.กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ. บุญทัน เชษฐสุราษฎร์ ประธานกรรมการสอบ และ ผศ.ดร. สุชาติ สุขนา กรรมการสอบ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

ขอขอบพระคุณ ผศ. สมพร รอดบุญ, ศาสตราจารย์เกียรติคุณพงศ์เดช ไชยคุตร ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างสรรค์ และการพัฒนาผลงาน

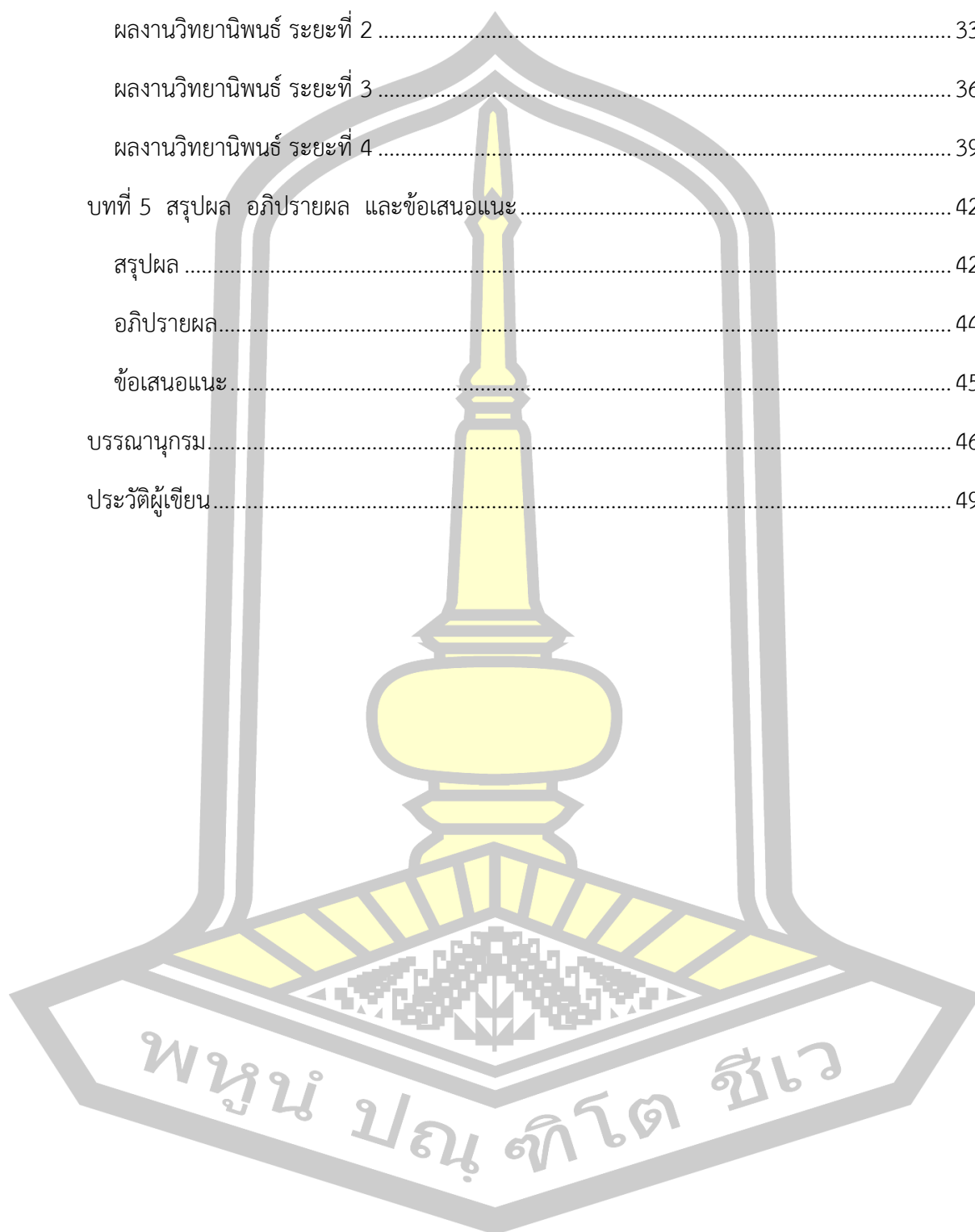
รัตน์ ไวยะราบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
แรงบันดาลใจเบื้องต้น.....	1
แนวความคิด.....	2
ความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
การดำเนินการสร้างสรรค์	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	5
ข้อมูลภาคสนาม	5
ข้อมูลภาคเอกสาร.....	9
อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์	18
การทำภาพร่าง	18
การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์	20
การสร้างสรรค์ผลงาน	21
บทที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์.....	28

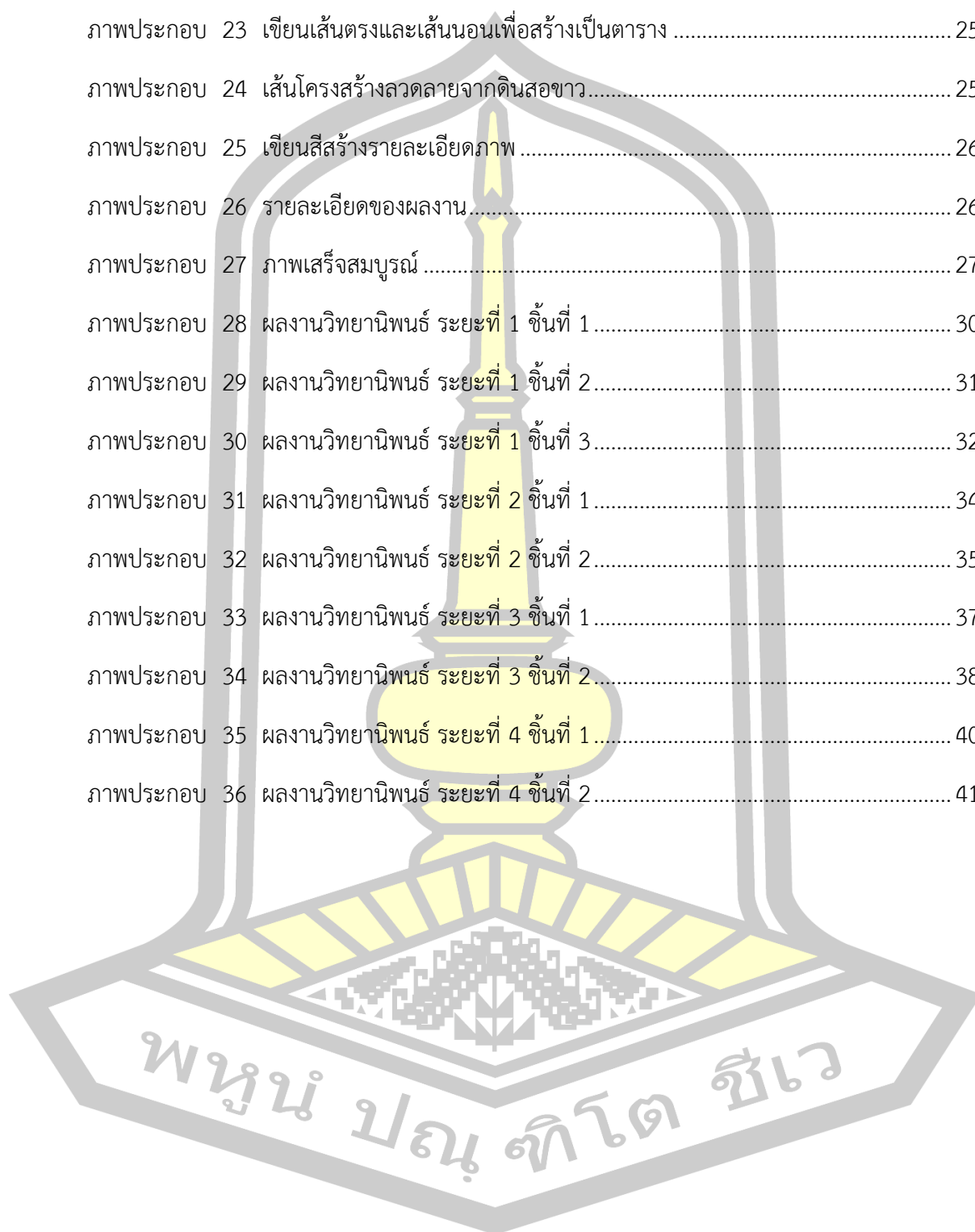
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1	28
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2	33
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3	36
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4	39
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
สรุปผล	42
อภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม	46
ประวัติผู้เขียน	49

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ขบวนนางรำ	5
ภาพประกอบ 2 ฟ้อนโก้ยมือ การแต่งกายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้านหน้า	6
ภาพประกอบ 3 ฟ้อนโก้ยมือ การแต่งกายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้านหลัง.....	6
ภาพประกอบ 4 ลักษณะการนุ่งและการผูกผ้าแพรแบบชายชาวอีสาน.....	7
ภาพประกอบ 5 ลักษณะการแต่งกายแบบดั้งเดิมชายหญิงชาวอีสาน	7
ภาพประกอบ 6 ผ้าซิ่นคั่นมัดไมหรือซิ่นคั่นควบ	8
ภาพประกอบ 7 ผ้าซิ่นคั่นไหมที่มีลวดลายประกอบ	8
ภาพประกอบ 8 ผลงานของศิลปินเจษฎา คงสมมาศ.....	13
ภาพประกอบ 9 ผลงานของศิลปินปรีชา เกาทอง	14
ภาพประกอบ 10 ผลงานของศิลปินปริญญ์ ดันติสุข	15
ภาพประกอบ 11 ผลงานของศิลปินริชาร์ด ดีเบนคอร์น.....	16
ภาพประกอบ 12 ภาพร่างต้นแบบลายเส้น 1	18
ภาพประกอบ 13 ภาพร่างต้นแบบลายเส้น 2	19
ภาพประกอบ 14 ภาพร่างต้นแบบลงสี	19
ภาพประกอบ 15 อุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์	20
ภาพประกอบ 16 ระบายสีตำรองพื้น ขั้นที่ 1.....	21
ภาพประกอบ 17 ระบายสีตำรองพื้น ขั้นที่ 2.....	22
ภาพประกอบ 18 ระบายสีตำรองพื้น ขั้นที่ 3.....	22
ภาพประกอบ 19 ผสมสีทอง.....	23
ภาพประกอบ 20 ถ้วยพลาสติกสำหรับเก็บสีที่ผสมสีทองแล้ว	23
ภาพประกอบ 21 ระบายสีสร้างรูปแบบ ขั้นที่ 1	24

ภาพประกอบ 22	ระบายสีสร้างรูปแบบ ขั้นที่ 2	24
ภาพประกอบ 23	เขียนเส้นตรงและเส้นนอนเพื่อสร้างเป็นตาราง	25
ภาพประกอบ 24	เส้นโครงสร้างลวดลายจากดินสอขาว.....	25
ภาพประกอบ 25	เขียนสีสร้างรายละเอียดภาพ	26
ภาพประกอบ 26	รายละเอียดของผลงาน.....	26
ภาพประกอบ 27	ภาพเสร็จสมบูรณ์	27
ภาพประกอบ 28	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 1.....	30
ภาพประกอบ 29	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 2.....	31
ภาพประกอบ 30	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ขั้นที่ 3.....	32
ภาพประกอบ 31	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ขั้นที่ 1.....	34
ภาพประกอบ 32	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ขั้นที่ 2.....	35
ภาพประกอบ 33	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 1.....	37
ภาพประกอบ 34	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 2.....	38
ภาพประกอบ 35	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ขั้นที่ 1.....	40
ภาพประกอบ 36	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ขั้นที่ 2.....	41

บทที่ 1

บทนำ

แรงบันดาลใจเบื้องต้น

ผ้าทอเครื่องนุ่งห่ม หนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญและผูกพันกับวิถีชีวิตไทย สะท้อนให้เห็นถึง ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ ผ่านลวดลาย สีสัน ที่ประดับบนผืนผ้า เสมือนเป็น การบันทึกเรื่องราวประสบการณ์รอบ ๆ ตัว และความดีงามของชีวิต

(ประไพ ทองเชิญ, 2548) กล่าวไว้ในนี้คือผ้าทอพื้นบ้าน ว่า ผ้าทอพื้นบ้าน ผ้าที่ชน พื้นบ้านทอใช้ขึ้นมาเองตามวิถีของชนกลุ่มนั้น ๆ ตามศักยภาพ และทักษะของแต่ละคนมีรายละเอียด เป็นของตนเองอย่างอิสระใช้ฝ้ายหรือไหมพื้นบ้าน เข็นมือ สาวมือ พอกย้อมโดยใช้วัตถุดิบท้องถิ่น เป็น กระบวนการตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดเป็น ผ้าผืน ที่มีเอกลักษณ์ของชุมชนชัดเจน เช่น ชิ่นลาย น้ำไหลของชาวไทยลื้อ ชิ่นตีนจกเมืองล่อง ผ้าแพรวาบ้านโพนกาฬสินธุ์ หรือผ้าที่ทอไว้ในพิธีกรรม เช่น ตุงพระธาตุของอีสาน ตุงแมงมุมของลับลัแล ผ้าพื้นบ้านเหล่านี้จะออกมาในรูปแบบผ้าผืนสำเร็จ ขนาดเล็กหรือใหญ่ใช้ตามศิลปะการนุ่งห่มของแต่ละชุมชน เช่น ผ้าโจงกระเบน ผ้าสไบ ผ้าขาวม้า ผ้า เตี่ยว เป็นต้น

การแต่งกายด้วยผ้าทอพื้นบ้าน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานบุญประเพณี จะมี ลักษณะการแต่งกายที่ดูเรียบร้อยสุภาพ แสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตได้เป็นอย่างดี เมื่อผู้ สร้างสรรค์ได้พบเห็นมีความรู้สึกประทับใจและสนใจเกี่ยวกับรูปร่างรูปทรงที่เกิดจากศิลปะการผ้านุ่ง ด้วยวิธี การพับ ทับซ้อน ก่อให้เกิด รูปแบบ (Pattran) ประกอบกับลวดลายเชิงสัญลักษณ์ (Symbol) บนผืนผ้าที่น่าสนใจ จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจสู่การค้นคว้าข้อมูล เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางด้าน ทัศนศิลป์ ประเภทจิตรกรรม ที่แสดงให้เห็นถึง ความงดงามของศิลปวัฒนธรรมชนบททางอีสาน

แนวความคิด

ผลงานวิทยานิพนธ์ สื่อให้เห็นถึงเรื่องราวของวิถีชีวิตท้องถิ่นอีสาน ความเรียบง่ายนึ่งสงบ ที่มีแรงบันดาลใจมาจากผ้าทอพื้นบ้าน ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความประทับใจทางด้านรูปแบบ ของเสื้อผ้า การนุ่งห่ม การซ้ำของลวดลาย จึงนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ นำเอาบางส่วนของรูปแบบการ แต่งกาย ลวดลาย และสี ที่อยู่บนเครื่องนุ่งห่ม มาสะท้อนให้เห็นถึง แนวคิดที่ผสมผสานความคิด สร้างสรรค์ ตัดทอนสร้างสัญลักษณ์ (Symbol) โดยถ่ายทอด สาระ อารมณ์ความรู้สึกผ่านภาษาทัศน ชาติ จุด เส้น สี พื้นผิว และการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อแสดงออกถึง รูปแบบความงามของอีสาน โดยนำเสนอผลงานศิลปะแนวสร้างสรรค์ ประเภท จิตรกรรม รูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) เทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผ้าในวิถีชีวิตไทยที่สะท้อนเรื่องราวความดีงามของศิลปวัฒนธรรม ผ่านรูปแบบของผืนผ้า
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม รูปแบบกึ่งนามธรรม ด้วยเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ ที่ แสดงความเรียบง่ายผสมผสานกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิตท้องถิ่นอีสาน

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตด้านแนวเรื่อง
ผลงานสื่อถึง รูปแบบความงามของอีสาน สะท้อนภาพลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม อันดีงาม ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากแบบของเสื้อผ้าการนุ่งห่ม ลวดลายของการทอผ้าที่สะท้อน เรื่องราวของวิถีชีวิตท้องถิ่นอีสาน
2. ขอบเขตด้านรูปแบบ
สร้างสรรค์ผลงาน ประเภทจิตรกรรม รูปแบบกึ่งนามธรรม ซึ่งใช้รูปร่างรูปทรง จังหวะ การทับซ้อนของผ้าจากวิธีการนุ่งห่ม การวาดเส้นสีลวดลายของผ้า นำมาถ่ายทอดพัฒนารูปแบบโดย เน้นให้เห็นจังหวะการซ้ำของเส้นบนระนาบสี
3. ขอบเขตด้านเทคนิค
สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ โดยกลวิธีระบายสีสลับการเขียนเส้น ซ้อนทับเพื่อให้เกิดรูปร่างรูปทรง

การดำเนินการสร้างสรรค์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลภาคสนาม

ศึกษาข้อมูลภาคสนาม การแต่งกายของผู้คนในท้องถิ่น เพื่อนำมาถ่วงน้ำหนักการพัฒนาทางด้านรูปแบบ

1.2 ข้อมูลภาคเอกสาร

ศึกษาข้อมูลเอกสาร จากหนังสือ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ ผ้าทอกับวิถีชีวิตไทย และแนวคิดทฤษฎีศิลปะที่เกี่ยวข้อง

1.3 อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

ผลงานศิลปกรรมของศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ได้แก่ ศิลปินเจษฎา คงสมมาศ ผลงานที่มีแรงบันดาลใจมาจากความงดงามในท้องถิ่นอีสาน ศิลปินปรีชา เกาทอง ผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทยผ่านรูปแบบของสถาปัตยกรรม ศิลปินปริญญา ดันติสุข ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ให้ความรู้สึกที่เรียบเนียน และริชาร์ด ดีเบนคอร์น ศิลปินต่างประเทศที่เขียนภาพทิวทัศน์ชนชาวนามธรรม

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์แนวเรื่อง

จากการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม การแต่งกายแบบท้องถิ่นของผู้คน สื่อให้เห็นภาพลักษณ์ความเรียบง่าย การแต่งกายที่ดูเรียบง่ายสุภาพ สะท้อน ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตไทย

2.2 การวิเคราะห์รูปแบบ

นำเอา รูปร่างรูปทรง จังหวะการซ้ำ การซ้อนทับของเครื่องนุ่งห่มในขณะสวมใส่ โดยคัดเลือก โครงสร้างของเสื้อผ้า ชาย หูย มาดัดทอนรูปร่างรูปทรง ลักษณะจังหวะการซ้ำของเส้นพื้นที่ว่าง และสอดแทรกทัศนธาตุทางด้านทัศนศิลป์ โดยนำเสนอผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม

2.3 การวิเคราะห์เทคนิคกลวิธี

สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ โดยกลวิธีระบาย เพื่อสร้างรูปแบบรวมถึงพื้นผิว และเขียนเส้นสร้างรายละเอียด ด้วยคุณสมบัติของสีที่สามารถทับซ้อนหลาย ๆ ชั้น สามารถควบคุมโทนสี สร้างบรรยากาศความรู้สึกได้ตรงกับสาระที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อ

3. การสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 การจัดทำภาพร่าง

นำภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะรูปแบบการนูนหม้มจากการถ่ายภาพ ผสมผสานกับความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่ได้สัมผัส นำมาสร้างภาพร่าง ออกแบบ เน้นให้เห็น จังหวะของระนาบ พื้นที่ว่าง ลวดลายของเส้น และส่วนประกอบต่าง ๆ ด้วยวิธีการวาดเส้นบนกระดาษ เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลงาน และง่ายต่อการปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปสู่ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงาน

3.2 การสร้างสรรค์ผลงาน

สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสืออะคริลิกบนผ้าใบ ผ่านกลวิธีระบายสี และเขียนเส้น ด้วยการระบายสีพื้นบนผ้าใบ เพื่อเป็นการสร้างรูปแบบและรอยพื้นผิว หลังจากนั้นเขียนสีเป็นเส้นขนาดเล็ก เรียงต่อกัน ทับลงไปอีกครั้ง เพื่อสร้างลวดลายสัญลักษณ์

4. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน

4.1 การเขียนเอกสารประกอบการสร้างสรรค์ ตามรูปแบบบทนิพนธ์กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาทัศนศิลป์

4.2 การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง การกำหนดคุณภาพการตีพิมพ์บทความวิจัยการศึกษาค้นคว้าอิสระ และวิทยานิพนธ์

4.3 การจัดแสดงนิทรรศการผลงานสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ (Pattern) หมายถึง ลักษณะโครงสร้างหลักสำคัญที่กำหนดขอบเขตองค์ประกอบโดยรวม เป็นแนวทางสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก
2. อีสาน (Isan) หมายถึง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ภูมิภาคที่ราบสูง นำเนินชีวิตตามหลักจารีตประเพณี ฮีตสิบสองครองสิบสี่ มีความโดดเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น
3. สัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึง สิ่งที่ตัดถอนจาก รูปร่างรูปทรงตามความเป็นจริงให้เหลือรูปสัญลักษณ์ที่สำคัญ เพื่อให้กระชับ และง่ายต่อการจดจำสื่อความหมาย

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลภาคสนาม
2. ข้อมูลภาคเอกสาร
3. อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

ข้อมูลภาคสนาม

การสร้างสรรค์ผลงานได้เลือกศึกษาข้อมูลภาคสนาม โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีการถ่ายภาพ ส่วนของแบบที่เกิดจากการนุ่งห่ม ด้วยวิธีการ มัด พับ และทับซ้อนของเสื้อผ้าแสดงออกให้เห็นถึงศิลปะการแต่งกายรูปแบบเรียบง่าย และเก็บข้อมูลลวดลายเชิงสัญลักษณ์บนผืนผ้า เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ด้านรูปแบบและสร้างสรรค์ ผลงาน ชุด รูปแบบความงามของอีสาน

ภาพประกอบ 1 ขบวนนางรำ

ภาพประกอบ 2 ฟ็อนโก้ยมือ การแต่งกายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้านหน้า

ภาพประกอบ 3 ฟ็อนโก้ยมือ การแต่งกายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้านหลัง

ภาพประกอบ 4 ลักษณะการนุ่งและการผูกผ้าแพรแบบชายชาวอีสาน

ภาพประกอบ 5 ลักษณะการแต่งกายแบบดั้งเดิมชายหญิงชาวอีสาน

ภาพประกอบ 6 ผ้าชิ้นคั่นมัดหมี่หรือชิ้นคั่นควบ
บ้านด่านแต้ ตำบลตอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพประกอบ 7 ผ้าชิ้นคั่นไหมที่มีลวดลายประกอบ
ลักษณะแบบผู้ไท จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อมูลภาคเอกสาร

ศึกษาข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับ ผ้ายกวิถีชีวิตไทย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสรรค์ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด รูปแบบความงามของอีสาน ดังนี้

(วรรณ วุฒิชกุล, 2537) กล่าวไว้ในผ้าทอพื้นบ้านกับชีวิตชาวไทยโดยสรุป ว่า การกระทำพิธีกรรมใด ๆ ก็ตามชาวไทยสมัยก่อนหรือแม้กระทั่งปัจจุบันก็ต้องมีผ้าเข้ามาเกี่ยวข้องกับผ้าเป็นทั้งเครื่องนุ่งห่มเป็นทั้งเครื่องสักการบูชา การใช้ผ้าประกอบพิธีกรรมนั้นใช้ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ผ้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชาวไทย เช่น พิธีเกิด มีผ้าเข้ามาเกี่ยวข้องมารดาต้องเตรียมทอผ้าไว้สำหรับเป็น ผ้าอ้อม เสื้อผ้า ผ้าห่มฟูก ห่มที่นอน สำหรับเด็กเมื่อคลอดออกมาผู้ทำคลอดจะทำความสะอาดเด็ก ภาคอีสานจะต้องมีการเตรียมผ้าไว้ให้เป็นของกำนัลแก่ผู้ทำคลอดเพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณ และสำนึกในบุญคุณ พิธีบวช คนไทยถือว่าการบวชได้บุญกุศลมาก ผู้บวชได้สร้างบุญกุศลให้แก่บิดามารดา เป็นผู้ที่รู้จักตอบแทนพระคุณบิดามารดาซึ่งมีความเชื่อกันว่า ลูกชายที่บวชเรียนสามารถช่วยให้บิดามารดาได้เกาะชายผ้าเหลืองขึ้นสวรรค์ ผ้าได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับพิธีนี้ตั้งแต่แรกนับตั้งแต่ผ้าที่แต่งตัวนาค ผ้าที่ใช้ในพิธี ผ้าสบง ผ้าอังสะ และผ้าจีวร ภาคอีสาน จะเป็นผ้านุ่งหรือเป็นผ้าโสร่งก็ได้ ผ้าที่สวมใส่ก็ต้องเป็นผ้าใหม่ที่ยังไม่ได้ใช้จะมีตำหนิไม่ได้ ถ้ามีรอยตำหนิจะทำให้ผู้บวชและบิดามารดาของผู้บวชเกิดความไม่สบายใจตักทวงว่า พิธีบวชของลูกชายจะไม่ราบรื่นหรือมีมลทิน โดยส่วนมากแล้วมารดาของผู้บวชมักจะเป็นผู้ทอผ้าให้แก่ลูกชาย เพราะถือว่าได้บุญมาก ผ้าที่ใช้ในพิธีบวชจะเป็นผ้าใหม่หรือผ้าฝ้ายก็ได้ ทั้งนี้ตามแต่ฐานะของผู้ที่บวช พิธีแต่งงาน เมื่อบวชเรียบร้อยแล้วก็ได้ฝึกอบรมบ่มนิสัยที่ถึงงามได้ขัดเกลาอารมณ์ และความคิดให้สุ่มรอบคอบ เป็นแนวทางในการครองตน และเป็นผู้นำของครอบครัว และที่สำคัญได้ทดแทนพระคุณของบิดามารดาแล้ว ช่วงนี้ชีวิตได้ก้าวขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ผ้าเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องของ ผ้าไหว้ ผ้าไหว้เป็นผ้าที่คู่บ่าวสาวจะใช้ไหว้แสดงความเคารพญาติผู้ใหญ่ ของทั้งสองฝ่ายจะไหว้ในวันที่มีพิธีแต่งงานก็ได้หรือกราบไหว้หลังจากเสร็จสิ้นงานแต่งงานแล้วก็ได้ บุญถิ่น เป็นบุญถวายผ้าไตรจีวรแก่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษาแล้วนิยมทำกันในแรม 1 ค่ำ เดือน 11 พิธีทำบุญทอดกฐินเจ้าภาพจะมีการจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริวารตลอดบริวารอื่นๆ และเครื่องไทยทาน การบอกบุญแก่ญาติมิตร และผู้คุ้นเคยให้ทราบด้วย และพิธีศพ คือ ผ้าขาวห่อศพเปรียบเสมือนธรรมที่ชาวสะอาดไม่มีมลทิน ซึ่งทุกคนต้องใช้ การนุ่งผ้าห่อศพ ขึ้นในนุ่งกลับหลังหมด ส่วนชั้นนอกนุ่งอย่างธรรมดา คือกระดุมอยู่ข้างหน้า การนุ่งกลับหลังหมายถึงการตาย ส่วนการนุ่งธรรมดาหมายถึงการเกิด มี ความหมายว่าคนเรานั้นธรรมชาติเกิดแล้วตาย และตายแล้วเกิด เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารไม่มีที่สิ้นสุด

(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2559) กล่าวไว้ในพจนานุกรมผ้าทอและเครื่องจักทอ ว่า ลายผ้าพื้นบ้านอีสานได้แรงบันดาลใจมาจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ลายที่ได้มาจากรูปร่างของสัตว์ ลายจากพืช ลายที่มาจากสิ่งประดิษฐ์ และลายเบ็ดเตล็ด ลวดลายเหล่านี้นอกจากจะปรากฏในผืนผ้ามัดหมี่ ผ้าจก และผ้าขดแล้ว ยังใช้ตกแต่งผ้าพื้นที่ต้องการตามความงดงามแล้วเป็นพิเศษด้วย สมัยโบราณชาวบ้านจะทอผ้าพื้นบ้านอีสานไว้ใช้ในครอบครัว เช่น ทอเอาไว้ตัดเสื้อ ชิ้นกางเกง สำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว โดยจะทอเก็บไว้ใช้ให้ได้ตลอดปี และทอเป็นประจำทุกปี ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิง ส่วนผู้ชายต้องตีเหล็ก ทำเครื่องจักสาน และทำเครื่องมือประกอบอาชีพอื่น ๆ การทอผ้านั้น หากปีใดทอได้มากเหลือใช้จะนำไปถวายพระสำหรับทำเป็นผ้าห่อคัมภีร์หรือผ้าห่อหนังสือผูกใบลาน ธง ผ้าพระเวสส์ เป็นต้น

(สุชานาถ บุญเที่ยง, 2559) กล่าวไว้ในต้นแบบแห่งลวดลายบนผืนผ้าแพรวาโดยสรุป ว่า การสร้างสรรค์ลวดลายบนผืนผ้าแพรวาของสตรีชาวผู้ไทนั้นเกิดขึ้นด้วยแรงบันดาลใจจากการสังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบตัว ผสมผสานกับวิถีการดำเนินชีวิตที่ยึดโยงกับวัฒนธรรมประเพณีของชาติพันธุ์ผู้ไทอย่างเหนียวแน่น ทั้งนี้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ลวดลายบนผืนผ้าแพรวาของสตรีชาวผู้ไทมาจาก 4 แนวคิดด้วยกัน คือ 1. การสร้างสรรค์ลวดลายด้วยแรงบันดาลใจจากการสังเกตรูปพฤกษา อาทิ ลายดอก มะลิ ลายดอกบัว ลายดอกช่อต้นสน ลายดอกหมาก ลายช่อดอกไม้ ลายดอกส้มป่อย ลายกาบแบด ลายดอกแก้ว ลายดอกแก้วน้อย ลายผักแว่นชาเข ลายดอกใบปุนก้านก่อง ลายกาบแบดตัด ลายดอกจันทน์ ลายดอกพืชมหา ลายดอกดาวไถเครือ 2. การสร้างสรรค์ลวดลายด้วยแรงบันดาลใจจากการสังเกตรูปและพฤติกรรมของคนและสัตว์ อาทิ ลายตาบั้ง ลายจุ่มดินหมา ลายนาค ลายคนขี่ช้าง ลายคนขี่ม้า ลายตาบั้งชาเข ลายคน ลายกะปุน้อย ลายงูลอยห้าไม้ 3. การสร้างสรรค์ลวดลายด้วยแรงบันดาลใจจากการสังเกตรูปสิ่งของเครื่องใช้ อาทิ ลายช่อดินพาน ลายขาเปี้ย ลายชาเข ลายกง ลายเบ็ด 4. การสร้างสรรค์ลวดลายด้วยแรงบันดาลใจจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว อาทิ ลายดาว ลายกระบวน ลายห่อปราสาท ลายขอ ลายจะแก

(มูณี พันทวี, 2532) กล่าวไว้ในหัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน ว่า รูปแบบของลายผ้าชนิดรูปแบบพื้นฐานที่ประกอบการสร้างลายผ้าชนิดมีส่วนประกอบลักษณะต่างๆ ดังนี้คือ 1. จุด หมายถึง การทอที่เป็นจุดซึ่งไม่สามารถกำหนดให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ เป็นอย่างอื่นได้ มีการใช้จุดอย่างกระจายและต่อเนื่องประกอบให้เป็นลายชนิดต่าง ๆ 2. เส้นตรง หมายถึงการเรียงจุดเหล่านั้นให้เป็นแนวเดียวกันเป็นเส้น มีทั้งเส้นตรงในแนวตั้ง แนวนอน และแนวเอียง การทอผ้าแบบเป็นลายเส้น เป็นการทออย่างง่าย แต่ผู้ที่มีความสามารถในการทอจะนำเอาเส้นเหล่านี้ไปสร้างรูปแบบในการทออย่างเหมาะสม 3. รูปทรงสามเหลี่ยม ซึ่งพบในการทอลายชนิดหลายขนาด สามเหลี่ยมเหล่านั้นมีทั้งทึบและทอให้เป็นสามเหลี่ยมที่กลวงหรือโปร่ง และสามเหลี่ยมเหล่านั้นจะถูกนำมาจัดเรียงหรือวางประกอบกันให้เป็นรูปลายชนิดแบบต่าง ๆ 4. รูปสี่เหลี่ยม สี่เหลี่ยมที่นิยมใช้ในการทอผ้าชนิดเป็นสี่เหลี่ยมขนมเปียก

ปูนหรือรูปทรงข้าวหลามตัด สีเหลี่ยมผืนผ้า สีเหลี่ยมจัตุรัส ส่วนมากมักจะเป็นสีเหลี่ยมด้านเท่า ที่ทอพื้นให้ทึบตัน เป็นโครงสร้างกลวงขึ้นอยู่กับการประกอบลายนั้น ๆ การผสมผสานระหว่างรูปแบบพื้นฐานดังกล่าวแล้วนี้จะทำให้เกิดเป็นรูปแบบลายชนิดต่าง ๆ ขึ้น ดังนั้นลายชนิดทุกลายจึงประกอบไปด้วย จุด เส้น รูปสามเหลี่ยม และรูปสี่เหลี่ยม และการทอผ้าลายชนิดจะไม่ปรากฏว่ามีการทอเส้นโค้งหรือวงกลมในรูปแบบของลายชนิดแบบต่าง ๆ

(ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์, 2559) กล่าวไว้ในสุนทรียศาสตร์ AESTHETICS ว่า รูปแบบผันแปรความเป็นจริง (Sami Figuration Form) เป็นการนำเสนอรูปแบบศิลปะจากโลกภายนอกตัวของศิลปิน ประจุลงไปในผลงานศิลปะด้วยการผันแปรให้แตกต่างไปจากสภาวะของความเป็นจริงตามที่ปรากฏในโลกภายนอกด้วยวิธีต่างๆ เช่น การบิดผัน บิดเบือน เติบโตแต่ง ตัดทอน ให้เกิดรูปแบบที่แปลกใหม่ ที่ไม่ปรากฏในสภาวะความเป็นจริงในโลกภายนอก เช่น เป็นรูปมนุษย์ที่มีเกล็ดเหมือนปลา รูปต้นไม้ที่มีท่าทางเหมือนสัตว์ รวมทั้งการยืด หด บีบ ให้วัตถุนั้น ๆ ผันแปรไปจากสภาวะแห่งความเป็นจริงที่ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป

(กำจร สุนพงษ์ศรี, 2556) กล่าวไว้ในสุนทรียศาสตร์ ว่า เส้น (Line) มีความหมายเป็น 3 นัย คือ (1) เส้นที่เกิดขึ้นจริง (Actual Line) มีความยาวมากและความกว้างเพียงเล็กน้อย ขึ้นอยู่กับความต้องการ เช่น เส้นเล็ก เส้นใหญ่ เป็นเส้นที่เกิดจากการวาดเส้น (2) เส้นแสดงนัย (Implied Line) เป็นเส้นที่ไม่ปรากฏให้เห็น แต่แสดงทิศทางที่ศิลปินสร้างขึ้น เช่น คู่รักจ้องมองกัน สายตาของทั้งคู่ที่มองประสานกัน มีเส้นแสดงนัย และเส้นที่เป็นโครงสร้างต่างๆ ที่ศิลปินกำหนดขึ้น โดยไม่ต้องแสดงให้เห็น (3) เส้นแสดงขอบ (Line Form By Edge) หรือเส้นแสดงรูปทรงรูปร่าง คือ มีแต่ความยาวไม่มีกว้าง เช่น เส้นแสดงขอบรอบนอกของรูปทรงกับอากาศ ดังตัวอย่างเช่น พื้นที่สีเหลี่ยมสีแดงในพื้นที่รอบนอกสีเขียว ระหว่างพื้นที่สีแดงกับสีเขียว บริเวณที่ 2 สันนิบาตรจบเกิดเป็นเส้นขอบแบ่งแยก แสดงขอบเขตของแต่ละสี

(เชลลุต นิยมเสมอ, 2544) กล่าวไว้ในองค์ประกอบของศิลปะ ว่า กฎเกณฑ์ของการประสานการประสาน คือ การทำให้เกิดความกลมกลืน ทำให้สิ่งต่าง ๆ เข้ากันได้อย่างสนิท เป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งๆ ที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน การประสานมีอยู่ 2 วิธี คือ (1) การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งที่ขัดแย้งให้กลมกลืนกันด้วยการใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน ขอ ยกตัวอย่าง เช่น ดำกับขาว เป็นน้ำหนัที่ตัดกันอย่างตรงข้าม มีความขัดแย้งกันอย่างยิ่ง แต่เราก็สามารถให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ ด้วยการใช้เทา หรือน้ำหนักอ่อนแก่ระดับต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างดำกับขาวเป็นตัวกลางหรือตัวประสาน เพราะเทาเป็นน้ำหนักในช่วงกลางที่เข้ากับดำก็ได้ เข้ากับขาวก็

ได้ เส้นตั้งกับเส้นนอนมีทิศทางที่ตัดกันอย่างรุนแรง แต่ถ้ามีเส้นเฉียงเข้าไปช่วย เอกภาพหรือความกลมกลืนจะมีมากขึ้น เส้นเฉียงคือตัวกลางที่เกิดจากเส้นนอนผสมกับเส้นตั้ง (2) การซ้ำ (Repetition) คือ การปรากฏตัวของหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป การซ้ำเป็นวิธีสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด เป็นการรวมตัวของสิ่งที่อยู่ในฝ่ายเดียวกันเข้าด้วยกัน ไม่มีการขัดแย้ง เช่น การซ้ำของน้ำหนัkd คำ การซ้ำของเส้นตั้ง การซ้ำของน้ำหนักเทา การซ้ำของรูปทรงที่เหมือนกัน เป็นต้น เมื่อมีหลายหน่วยวางซ้ำกันย่อมจะมีระยะห่างระหว่างหน่วยหรือที่เรียกว่าช่องไฟเกิดขึ้น เราเรียกระหว่างหน่วยนี้ว่า จังหวะ (Rhythm) การซ้ำที่มีระยะห่างระหว่างหน่วยที่เท่ากัน ก็หมายถึง จังหวะที่ซ้ำเท่าๆ กัน ระยะห่างที่ไม่เท่ากัน หมายถึง จังหวะที่แตกต่างออกไป จังหวะเป็นกฎเกณฑ์ย่อยของเอกภาพข้อหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ ศิลปินใช้จังหวะควบคุมความเคลื่อนไหวในงานของตน จากจังหวะง่ายๆ ที่เห็นได้ชัดเจนในลวดลาย ไปจนถึงจังหวะที่ลึกล้ำจนดูไม่ออกในงานศิลปะที่มีรูปทรงซับซ้อน

อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

ผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทยและต่างประเทศที่ผู้สร้างสรรค์สนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางเริ่มต้นพัฒนาผลงาน รูปแบบความงามของอีสาน ดังนี้

ภาพประกอบ 8 ผลงานของศิลปินเจษฎา คงสมมาศ

ชื่อผลงาน : Family Acrylic

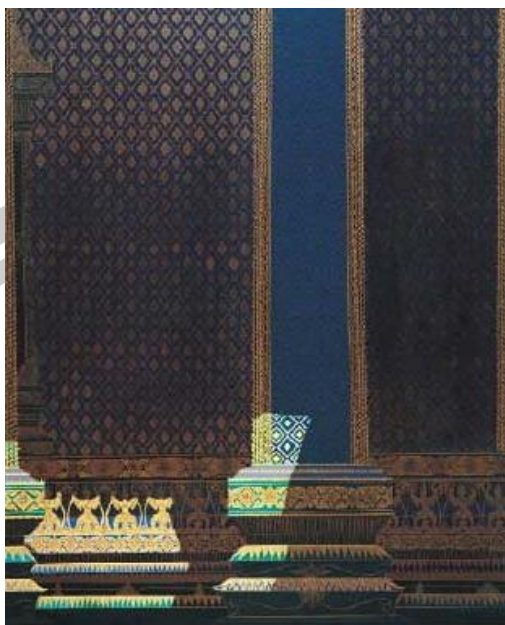
ขนาด : 140 x 140 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : ค.ศ. 2008

ที่มาของภาพ : (Rama IX Art Museum, 2008)

3.1 อิทธิพลจากผลงานของศิลปินเจษฎา คงสมมาศ ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงบรรยากาศของความสุข ความอบอุ่นและวิถีชีวิตชนบท ซึ่งศิลปินใช้รูปร่างรูปทรงของเครื่องจักสาน เครื่องนุ่งห่ม ต้นไม้ ที่สื่อถึงความรู้สึก เจริญงอกงาม มาประสานเข้าไว้ด้วยกันได้อย่างกลมกลืน สะท้อนความผูกพันของชีวิตกับธรรมชาติและความเป็นท้องถิ่นไทยภาคอีสาน ถ่ายทอดผลงานสร้างสรรค์ ประเภทจิตรกรรม ออกแนว รูปแบบเหมือนจริงผสมผสานรูปแบบอุดมคติ ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของศิลปินเจษฎา คงสมมาศ คือ แนวเรื่อง การนำเอาเรื่องราว ประสบการณ์รอบ ๆ ตัว ในท้องถิ่นมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

ภาพประกอบ 9 ผลงานของศิลปินปรีชา เถาทอง

ชื่อผลงาน : รูปทรงของแสงบนเนื้อที่ของเงา

ขนาด : 158.2 x 128 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : พ.ศ. 2520

ที่มาของภาพ : (Tisco Art Collection, 2018)

3.2 อิทธิพลจากผลงานของศิลปินปรีชา เถาทอง ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงบรรยากาศของความสงบ นิ่ง ความศรัทธา ผ่านรูปร่างรูปทรงของสถาปัตยกรรม แสงและเงาที่ตกกระทบสะท้อนรายละเอียดของลวดลายไทยด้านหน้าอย่างเด่นชัด สื่อถึงความรุ่งเรือง ร่มเย็น และความเป็นไทย ศิลปินสร้างสรรค์ผลงาน ประเภทจิตรกรรม รูปแบบเหมือนจริง ด้วยเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ เขียนสีแบนเรียบเนียนคล้ายลักษณะงานจิตรกรรมไทยประเพณี อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของศิลปินปรีชา เถาทอง คือ ด้านรูปแบบ ลักษณะเขียนภาพแบนๆ แบบจิตรกรรมไทย การจัดวางองค์ประกอบภาพสมดุลแบบอสมมาตร

ภาพประกอบ 10 ผลงานของศิลปินปริญญ์ ดันติสุข
ชื่อผลงาน : บ้าน 15 กันยายน 2554
ขนาด : 100 x 120 เซนติเมตร
เทคนิค : สือะคริลิคบนผ้าใบ
ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : พ.ศ. 2554
ที่มาของภาพ : (Psg Art Gallery, 2558)

3.3 อิทธิพลจากผลงานของศิลปินปริญญ์ ดันติสุข ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกให้เห็นถึงความสุข ความอบอุ่น ผ่านรูปร่างของบ้านหลังเล็กๆ อยู่ภายในรูปร่างบ้านหลังใหญ่ สะท้อนถึงความ เป็นครอบครัว ใช้รูปร่างรูปทรงเลขาคณิตที่เรียบง่าย สีสันสดใส นุ่มนวลเรียบเนียน ศิลปินสร้างสรรค์ ผลงาน ประเภทจิตรกรรม รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ ด้วยเทคนิคสือะคริลิคบนผ้าใบ อิทธิพลที่ได้รับจาก ผลงานของศิลปินปริญญ์ ดันติสุข คือ ระบายของสีที่เรียบเนียน และจังหวะการซ้ำของ เส้น รูปร่าง รูปทรง

ภาพประกอบ 11 ผลงานของศิลปินริชาร์ด ดีเบนคอร์น

ชื่อผลงาน : Ocean Park

ขนาด : 17 x 29 in.

เทคนิค : อะคริลิก, สีอูลูมิเนียม, ดินสอสี, แกรไฟต์

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : ค.ศ. 1986

ที่มาของภาพ : (Richard Diebenkorn Foundation, 2019)

3.4 อิทธิพลจากผลงานของศิลปินริชาร์ด ดีเบนคอร์น ศิลปินต่างประเทศ ที่สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสีน้ำมัน ภาพทิวทัศน์ Ocean Park รูปแบบเชิงนามธรรม ศิลปินตัดทอนรูปร่างรูปทรงตามความเป็นจริงของธรรมชาติให้เหลือแต่ ระนาบ สี เส้น พื้นผิว น้ำหนัก อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินริชาร์ด ดีเบนคอร์น คือ ด้านรูปแบบ การใช้ระนาบสีเป็นแนวทางกำหนดขอบเขตโครงสร้างโดยรวม การจัดวางองค์ประกอบศิลปะสมดุลแบบพอสมควร การทับซ้อนของเส้นบางส่วน เพื่อสร้างระยะหรือมิติ และร่องรอยพื้นผิว เป็นต้นคิดในการพัฒนาศิลปะลายรูปแบบ และพื้นที่ว่าง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลภาคเอกสาร อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม
ดังนี้

จากการค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสารที่เกี่ยวกับผ้าทราบว่า ผ้า คือหนึ่งในปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตทั้งที่ไว้สำหรับนุ่ง ห่ม และใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา มีความสัมพันธ์ในทุกช่วงของชีวิตคนตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นสิ่งที่แสดงออกถึง เพศ ฐานะทางสังคมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม ประกอบกับลวดลายที่อยู่บนผืนผ้า มีที่มาจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ได้แก่ ลายที่มาจากรูปร่างของสัตว์ ลายจากพืช และลายที่มาจากการประดิษฐ์ เสมือนเป็นการบันทึกเรื่องราวของชีวิต ความเชื่อ ความประทับใจผสมผสานเข้ากับความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างงดงาม จากการวิเคราะห์แนวเรื่องข้างต้น ผู้สร้างสรรค์จึงต้องการถ่ายทอดแนวความคิด ความรู้สึก แสดงออกให้เห็นถึงกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิตที่สะท้อนความดีงามทางวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ได้ศึกษารูปแบบผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทยและต่างประเทศที่ต้นสนใจ โดยศึกษาผลงานของศิลปินเจษฎา คงสมมาศ แนวความคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตท้องถิ่นไทยอีสาน ศิลปินปรีชา เทาทอง ที่น่าสนใจคือ รูปแบบลักษณะการเขียนภาพแบนๆ แบบจิตรกรรมไทย ศิลปินปริญญา ตันติสุข การนำเสนอรูปสัญลักษณ์สัญลักษณ์ที่เรียบง่าย และศิลปินริชาร์ด ดีเบนคอร์น ระนาบสีที่ทับซ้อนกัน รูปแบบเชิงนามธรรม

การสร้างสรรค์อ้ายหลักการ และแนวคิดที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาพัฒนาต่อยอดผลงาน ทั้งด้านเนื้อหาในผลงาน รูปแบบ และส่วนที่เกิดจากประสบการณ์ส่วนตัว นำข้อมูลในส่วนต่าง ๆ มาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวความคิดหลัก จากนั้นนำมาสร้างสรรค์เป็นภาพร่างต้นแบบ ด้วยวิธีวาดเส้นบนกระดาษ เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลงาน แล้วจึงนำไปขยายเป็นภาพผลงานจิตรกรรม

พูน ปณ จิต ชีเว

บทที่ 3

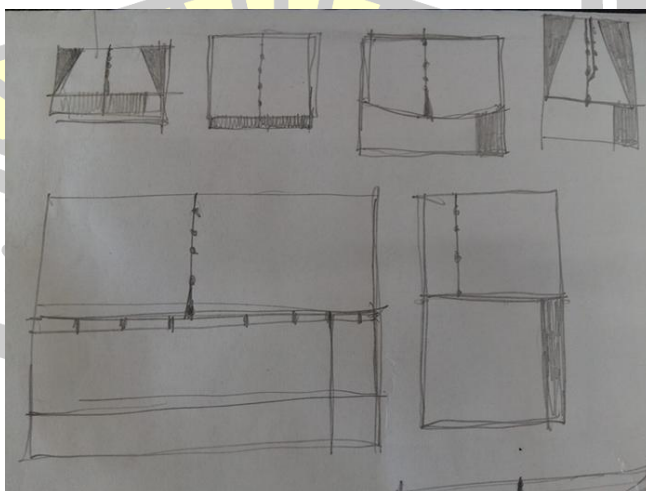
วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง รูปแบบความงามของอีสาน มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

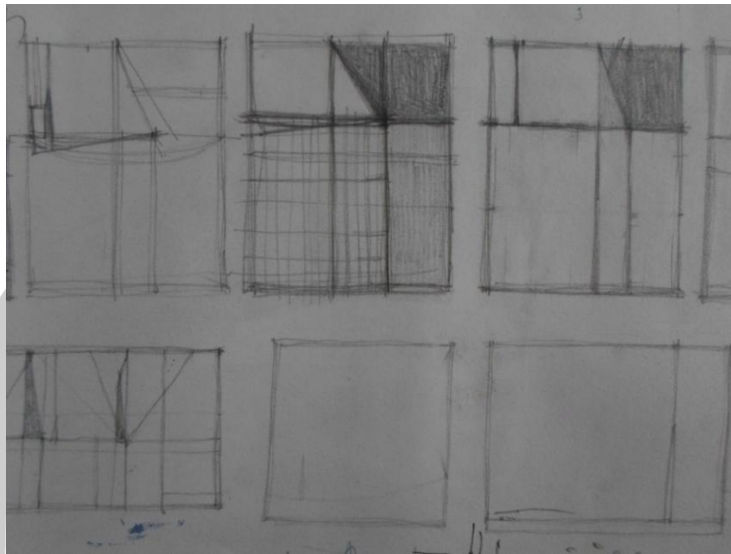
1. การทำภาพร่าง
2. การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์
3. การสร้างสรรค์ผลงาน

การทำภาพร่าง

การทำภาพร่างต้นแบบของผู้สร้างสรรค์นั้น เริ่มจากการกำหนดภาพรวมของผลงานทั้งหมดในแนวเรื่องของรูปแบบความงามในการแต่งกาย เครื่องนุ่งห่ม ตัดทอนลวดลายผ้าที่แสดงถึงวิถีชีวิตท้องถิ่นไทย ซึ่งเป็นกรอบแนวความคิดหลักตั้งแต่ต้น นำมาเป็นกรอบแนวทางในการคลี่คลายสร้างรูปแบบ ด้วยวิธีวาดเส้นบนกระดาษ เพื่อให้เห็นภาพโครงสร้างโดยรวม และทิศทางของเส้น เมื่อได้โครงสร้างของภาพจึงเริ่มลงน้ำหนัก และกำหนดโครงสร้าง เพื่อสร้างบรรยากาศอารมณ์ความรู้สึกของภาพผลงาน

ภาพประกอบ 12 ภาพร่างต้นแบบลายเส้น 1

ภาพประกอบ 13 ภาพร่างต้นแบบลายเส้น 2

ภาพประกอบ 14 ภาพร่างต้นแบบลงสี

การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์

การดำเนินการสร้างสรรค์ได้เลือกใช้วิธีการสร้างสรรค์ประเภทจิตรกรรม การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน มีดังนี้

1. เฟรมผ้าใบ
2. มีดคัตเตอร์
3. สีอะคริลิก
4. พู่กัน
5. จานผสมสี
6. ผ้าเช็ดสี
7. ถังใส่น้ำ
8. ไม้บรรทัด
9. กรรไกร
10. กระดาษขาว
11. ดินสอขาว
12. ยางลบ

ภาพประกอบ 15 อุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงาน

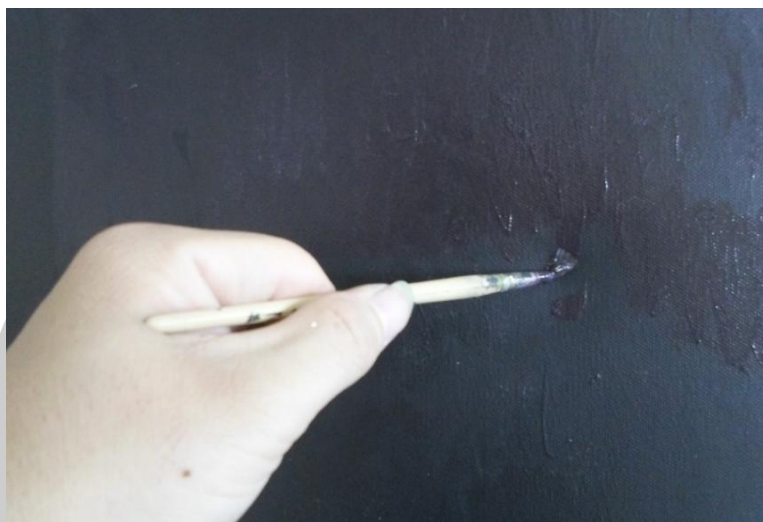
การสร้างสรรค์ผลงานเป็นส่วนที่ขยายความคิดจากภาพร่าง และเนื้อหา ด้วยเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ ผ่านกลวิธีระบายสี และเขียนเส้นซ้อนทับลงไป โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างสรรค์ผลงานขั้นตอนที่ 1

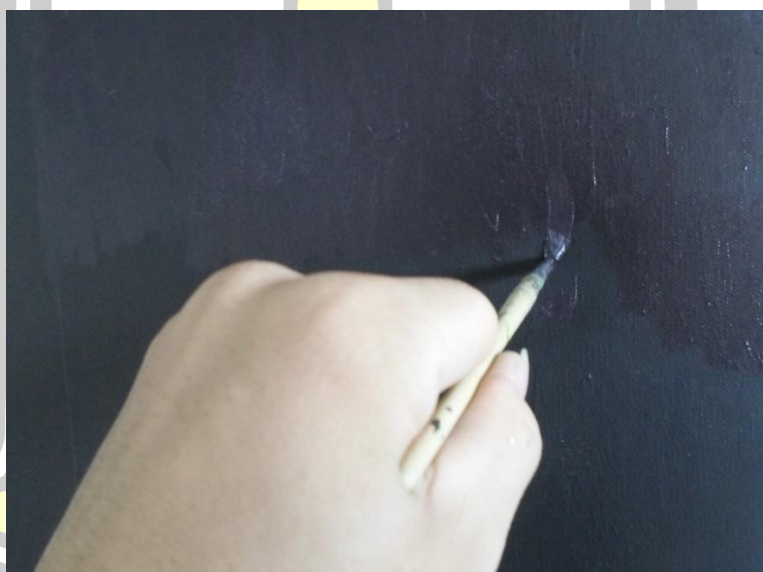
การระบายสีเตรียมพื้นด้วยกลวิธีการระบาย ด้วยพู่กันโดยการจุดสีหรือแต้มสี เรียงต่อกันจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ด้วยสีดำ หรือสีที่มีน้ำหนักเข้ม การเตรียมพื้นทำทั้งหมด 3 ชั้น โดยการระบายสีในแต่ละชั้นนั้นจะใช้พู่กันขนาดแตกต่างกันออกไป การระบายสีชั้นแรกจะใช้พู่กันขนาดใหญ่ กลมหรือแบนก็ได้ตามความเหมาะสม โดยในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้พู่กันแบน เบอร์ 10 การระบายสีชั้นที่ 2 จะใช้พู่กันขนาดกลาง กลมหรือแบนก็ได้ตามความเหมาะสม ที่มีขนาดเล็กลงมาจากชั้นแรกครึ่งหนึ่ง โดยในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้พู่กันกลม เบอร์ 5 การระบายสีชั้นที่ 3 จะใช้พู่กันขนาดเล็กลงมาจากชั้นที่ 2 ครึ่งหนึ่ง โดยในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้พู่กันกลม เบอร์ 3 เพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว ทำให้เกิดพื้นสีที่มีความทึบตัน และมีพื้นผิวจากร่องรอยของพู่กันปรากฏอยู่บนผลงาน เมื่อรองพื้นครบ 3 ชั้นแล้ว ก็จะระบายสีสร้างรูปแบบอีกครั้ง

ภาพประกอบ 16 ระบายสีดำรองพื้น ขั้นที่ 1

ภาพประกอบ 17 ระบายสีดำรองพื้น ชั้นที่ 2

ภาพประกอบ 18 ระบายสีดำรองพื้น ชั้นที่ 3

พูน ปณ ทัโต ชีเว

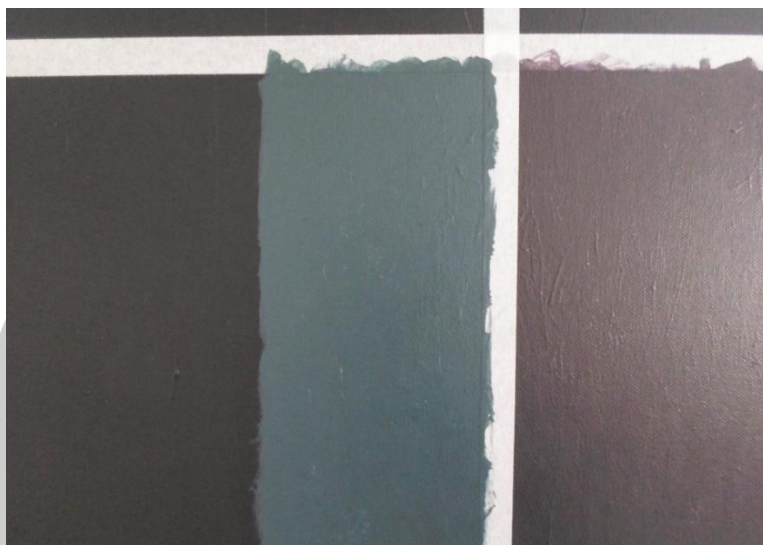

ภาพประกอบ 19 ผสมสีทอง

การผสมสีทองเข้ากับสีบรรยากาศ เช่น สีดำ สีน้ำเงิน เพื่อให้สีมีความสว่างเงากระยิบระยับ เมื่อเจอแสง มีกลวิธี คือ นำสีน้ำเงิน ใส่ถ้วยพลาสติกแล้วผสมสีทองเข้าไปจากนั้นก็ชนให้เข้ากัน อัตราส่วนมากน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการให้มีแสงสว่างเงากระยิบระยับมากน้อยเพียงใด โทนสีที่ได้ จะมีน้ำหนักร้อนเข้มแตกต่างกัน

ภาพประกอบ 20 ถ้วยพลาสติกสำหรับเก็บสีที่ผสมสีทองแล้ว

ภาพประกอบ 21 ระบายสีสร้างรูปแบบ ชั้นที่ 1

การสร้างรูปแบบจะใช้วิธีการวัดขนาดพื้นที่แล้วใช้กระดาษกาวติดกัน เพื่อกำหนดขอบเขต จากนั้นก็ระบายทับซ้อนลงอีก 2 ชั้น สีในช่วงนี้จะเป็นชั้นสีบรรยากาศของผลงานที่ผสมด้วยสีทอง

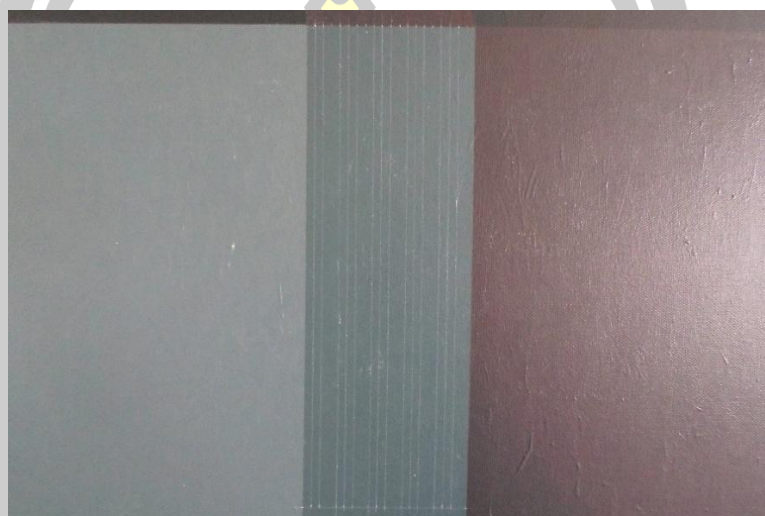

ภาพประกอบ 22 ระบายสีสร้างรูปแบบ ชั้นที่ 2

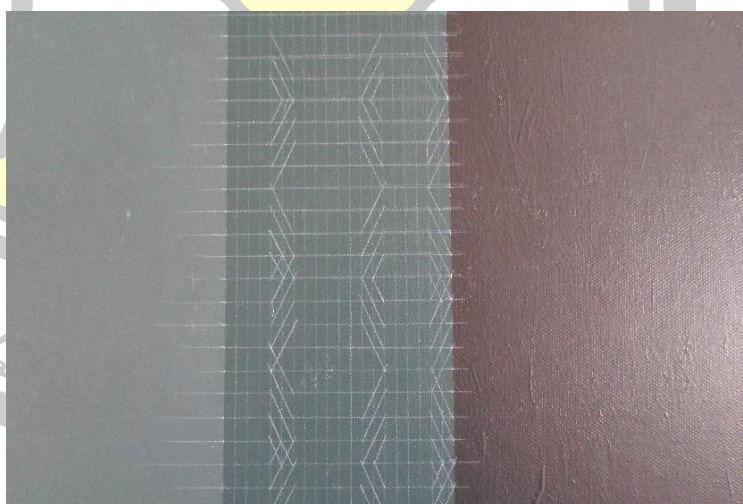
โครงสร้างของผลงานหลังจากเมื่อรองพื้นชั้นที่ 2 เสร็จ แสดงให้เห็นรูปแบบที่เกิดจากระนาบสี

2. การสร้างสรรค์ผลงานขั้นตอนที่ 2

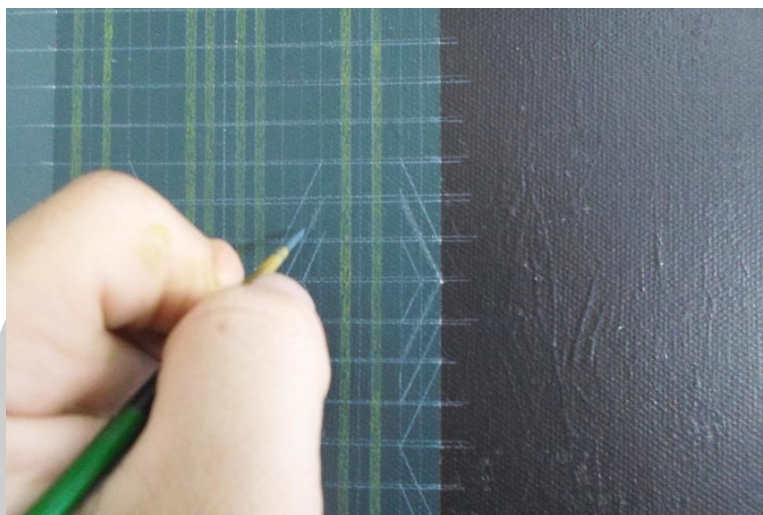
ขั้นตอนที่ 2 เป็นการเขียนสี จะเริ่มจากการเขียนเค้าโครงลายละเอียดด้วยดินสอขาว โดยใช้ไม้บรรทัดวัดขนาดพื้นที่แล้วเขียนด้วยดินสอขาวก่อน เพื่อวางตำแหน่งโครงสร้างของลายละเอียด จากนั้นค่อยเขียนสีด้วยการขีดเป็นเส้นเล็กๆ เรียงต่อกันทับลงไปอีกครั้ง ด้วยพู่กัน กลมเบอร์ 3 เมื่อเขียนสีทับซ้อนลงไปเสร็จแล้ว จึงใช้ยาวลบรอยดินสอขาวออก

ภาพประกอบ 23 เขียนเส้นตรงและเส้นนอนเพื่อสร้างเป็นตาราง

ภาพประกอบ 24 เส้นโครงสร้างลวดลายจากดินสอขาว

ภาพประกอบ 25 เขียนสีสร้างรายละเอียดภาพ

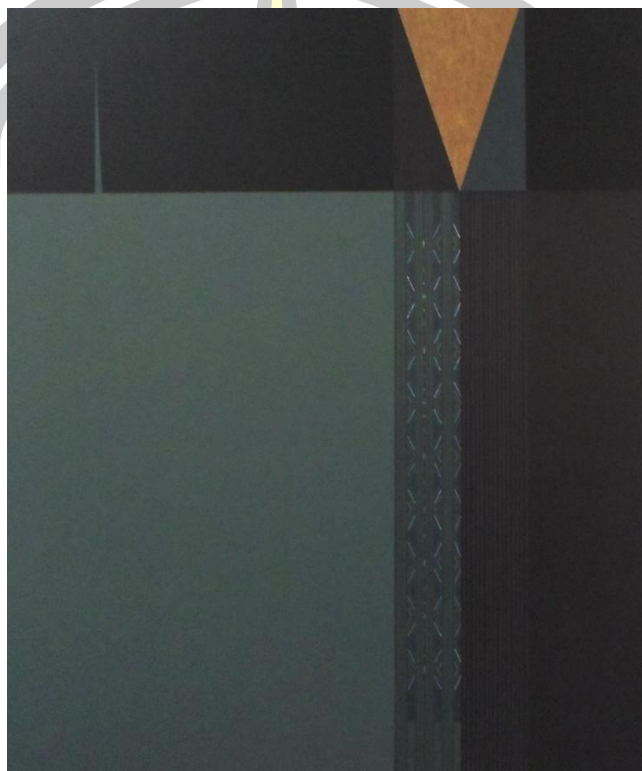

ภาพประกอบ 26 รายละเอียดของผลงาน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

3. การสร้างสรรค์ผลงานขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนสุดท้ายนี้ จะเป็นการดูภาพรวมของผลงาน เพื่อปรับแต่งเพิ่มเติมรายละเอียด ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจากนั้นก็ลบรอยดินสอขาวออก

ภาพประกอบ 27 ภาพเสร็จสมบูรณ์

จากการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงาน ได้นำเนินตามขั้นตอน โดยเริ่มจากการหาข้อมูล ภาคนาม ภาคนอกสาร และผลงานศิลปกรรมที่มีอิทธิพล นำมาวิเคราะห์ ทำภาพร่างต้นแบบด้วยวิธี วาดเส้น เพื่อหารูปแบบที่สอดคล้องกับแนวความคิด แล้วจึงสร้างสรรค์ผลงานจริงจนเสร็จสมบูรณ์ จากการสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์ได้ค้นพบเทคนิคการสร้างพื้นผิวด้วยกลวิธีแตะหรือขีดสั้นๆอย่าง รวดเร็วเรียงต่อกันจากซ้ายไปขวาจากบนลงล่าง ซึ่งพื้นผิวที่เกิดขึ้นนั้นมีความพิเศษ คือ ในระยะไกล จะดูเรียบเนียนแต่เมื่อเข้ามาดูงานในระยะใกล้จะมีร่องรอยของพื้นผิวที่เสริมให้งานมีรายละเอียด และ สีที่ผสมด้วยสีทองสร้างความเงาเรืองรอง

บทที่ 4

ผลงานสร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ รูปแบบความงามของอีสาน ได้กลั่นกรองแนวความคิด รูปแบบ เทคนิค วิธีการ ให้สอดคล้องตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่ได้สัมผัสมา ถ่ายทอดผ่าน ทักษะ ชาติและการจัดวางองค์ประกอบศิลป์ ซึ่งผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีพัฒนาการ และปัญหาที่พบใน ระหว่างการสร้างสรรคแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยแสดงเป็นช่วงระยะ ดังนี้

1. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1
2. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2
3. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3
4. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1

1. แนวความคิด

ผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบความงามของอีสาน แสดงออกให้เห็นถึงความเรียบ นิ่งมีกลิ่นอาย เรื่องราวของวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทางอีสาน นำเสนอผ่านรูปร่างรูปทรงของเครื่องนุ่งห่ม ลวดลายสัญลักษณ์ ทักษะชาติ จุด เส้น สี พื้นผิว ประสานจัดวางองค์ประกอบศิลป์ ขวนให้จินตนาการถึงความงดงามของวิถีชีวิตท้องถิ่นไทย

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ นำเอาบางส่วนของเสื้อผ้า คือ ชายเสื้อ ผ้าขี้ริ้ว และโสร่ง มาใช้เป็น รูปร่างรูปทรงของผลงาน ประกอบเข้ากันลวดลายที่แสดงให้เห็นทักษะชาติ จุด เส้น สี พื้นผิว เสมือน เป็นรายละเอียดภายในผลงาน รูปแบบในระยะนี้มีรูปแบบที่สมจริง

3. เทคนิค

สร้างสรรค์ผลงานเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ ด้วยวิธีการระบายและเขียนเส้น โดยมี ขั้นตอนพอสังเขปดังนี้ ขั้นตอนแรกจะเป็นการระบายรองพื้นด้วยสีดำหรือสีที่มีน้ำหนักเข้มสุดถึง 3 ชั้น เพื่อเป็นการรองพื้นสร้างความหนา ขั้นตอนมาเป็นสีที่จะสร้างบรรยากาศของผลงานจะถูกนำมาผสม เข้ากับสีทอง เพื่อทำให้มีความมันวาวแล้วจึงนำมาระบายสร้างรูปร่างรูปทรง และการเขียนสีสร้าง

ลวดลายอย่างละเอียดด้วยดินสอขาวเพื่อวางตำแหน่งลาย จากนั้นจึงเขียนสีเป็นเส้นขนาดเล็ก สั้น ๆ เรียงต่อกันให้เกิดรูปร่างทับลายเส้นดินสอขาวอีกครั้ง แล้วค่อยลบเส้นดินสอขาวนั้นออก

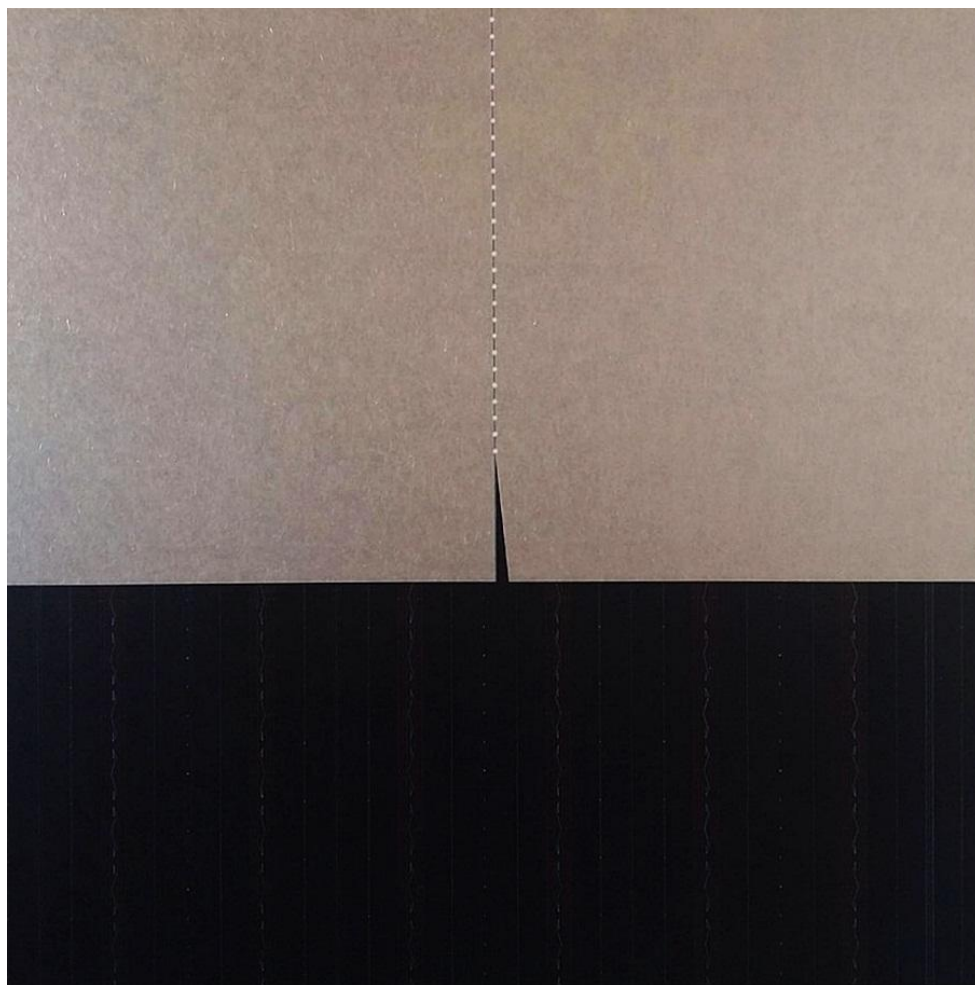
4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

4.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1 การสื่อความหมายการสะท้อนความเรียบง่ายของศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตผ่านรูปแบบของเสื้อและการแต่งกาย การจัดวางโครงสร้างของภาพโดยใช้เส้นนอน และเส้นตั้ง ให้ความรู้สึกถึงวิถีชีวิตที่มีความสงบเรียบง่ายและมีความมั่นคงของชีวิต จุดในผลงานที่เหมือนแสงแห่งชีวิตเรียงตัวเป็นเส้นตรง เสมือนตัวแทนของชีวิตที่มีแต่ความสุข ความเจริญ สีสันภาพผลงานเลือกใช้สีเงินและสีดำให้ความรู้สึกสุขุม สุภาพ ประสานกับจังหวะการซ้ำของลายเส้น ลวดลายของรูปสัญลักษณ์ที่จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ ซ่อนอยู่ภายใต้สีพื้นที่มีความเข้ม

4.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2 สื่อความรู้สึกเรียบนิ่ง สุขุมรุ่มเย็น ด้วยโทนสีดำฟ้าน้ำเงิน ให้ความรู้สึกถึงความสงบ เรียบ ประสานกับจังหวะการซ้ำของเส้นตรง เส้นนอน เส้นเฉียง ที่เรียงต่อกันอย่างเป็นระเบียบ การแสดงรายละเอียดของเส้นมีความเด่นชัดมากขึ้นจากผลงานชั้นที่ 1 เส้นในงานสื่อความหมายและแสดงความรู้สึกได้ดีเมื่อมีสีเข้าไปทำงานร่วมกับเส้น เช่น เส้นแนวนอนสีเหลืองทอง แสดงให้เห็นถึงเส้นทางของชีวิตที่รุ่งเรือง สงบ ราบเรียบ เส้นตั้งในกลุ่มโทนสีน้ำเงิน เสมือนดั่งสายน้ำในฤดูกาลที่มีน้ำท่าอุดมสมบูรณ์หล่อเลี้ยงชีวิตเส้นตั้งและลวดลายที่ก่อตัวขึ้นค้ำยันลวดลายเส้นแนวนอนของสีทอง ทำให้รู้สึกถึงครามรุ่มเย็นของชีวิตในท้องถิ่นอีสาน

4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้โดดเด่นด้วยลักษณะลวดลายตาข่ายสานเหมือนลายผ้าขาวม้า ผ้าโสร่งของ เครื่องแต่งกายของผู้ชายอีสาน และนำเอาจังหวะลายผ้าดังกล่าวมาแทนจังหวะของชีวิตที่มีเส้น และสีที่ช่วยเสริมความหมายในภาพ ทั้งเส้นตรง แนวนอน แนวตั้ง และจังหวะการซ้ำ เสมือนชีวิตที่มั่นคง รุ่งเรือง มีความเป็นเอกภาพหนึ่งเดียวกับสภาพแวดล้อมนั้น

ทางด้านคณะกรรมการได้เสนอแนะถึงปัญหาของผลงานว่า องค์ประกอบของภาพมีลักษณะสมมาตร คือ สองข้างเท่ากัน ทำให้ภาพดูไม่มีจุดเด่น และควรจะมีเส้นโค้งหรือเส้นเฉียงอยู่ในภาพบ้างเล็กน้อยเพื่อภาพจะได้ดูผ่อนคลาย

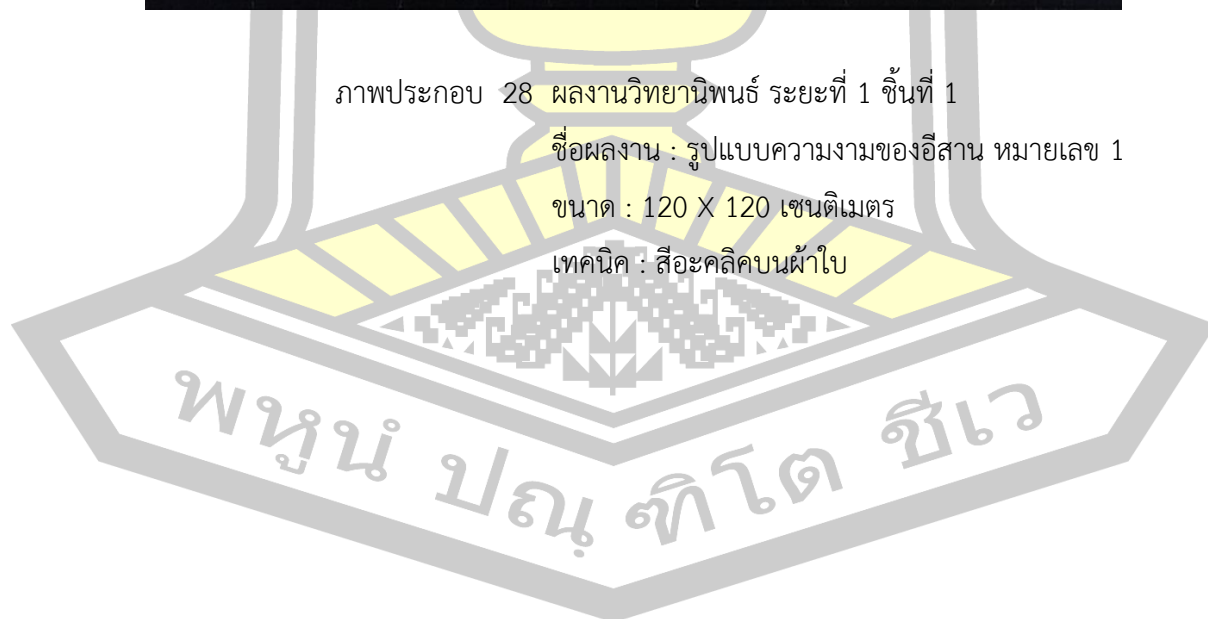

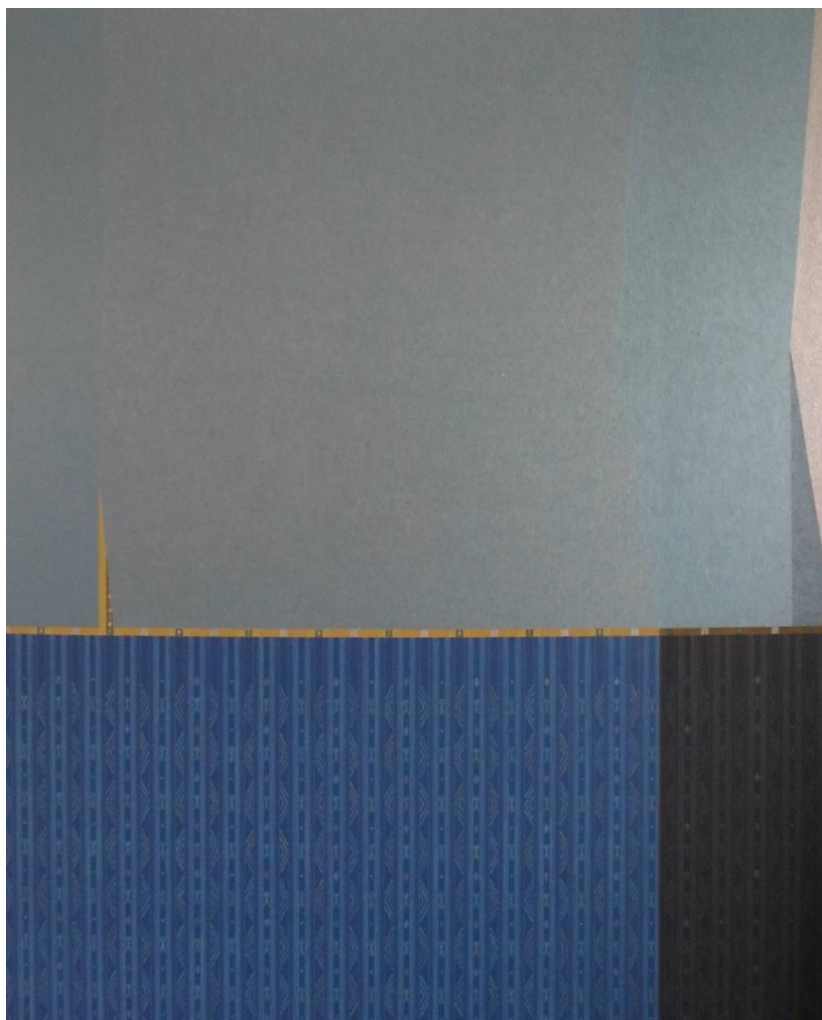
ภาพประกอบ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 1

ขนาด : 120 X 120 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

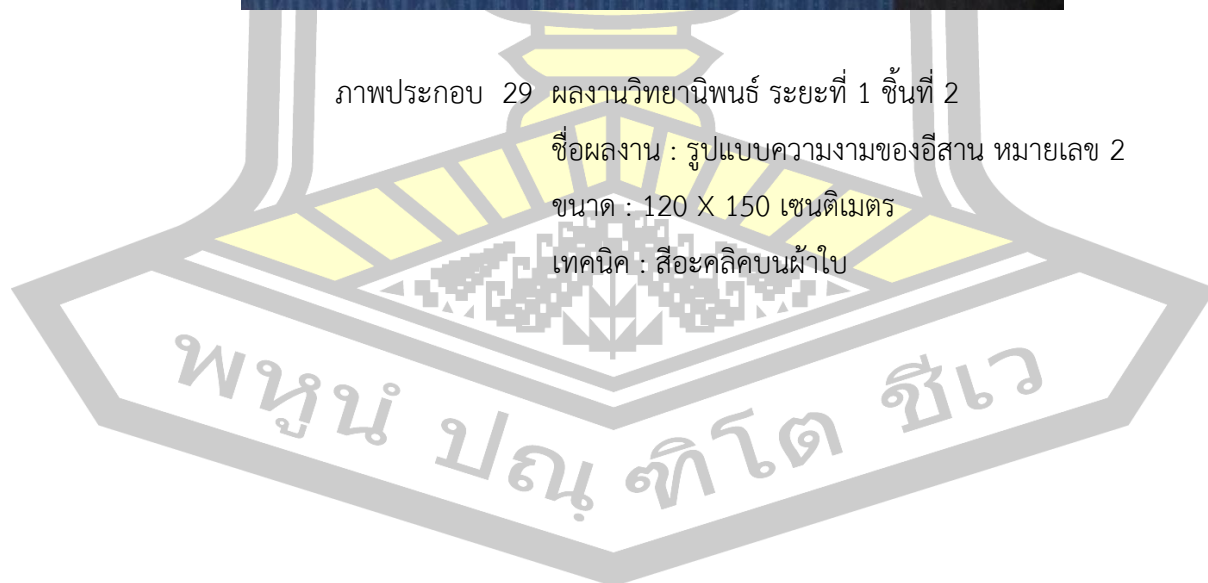

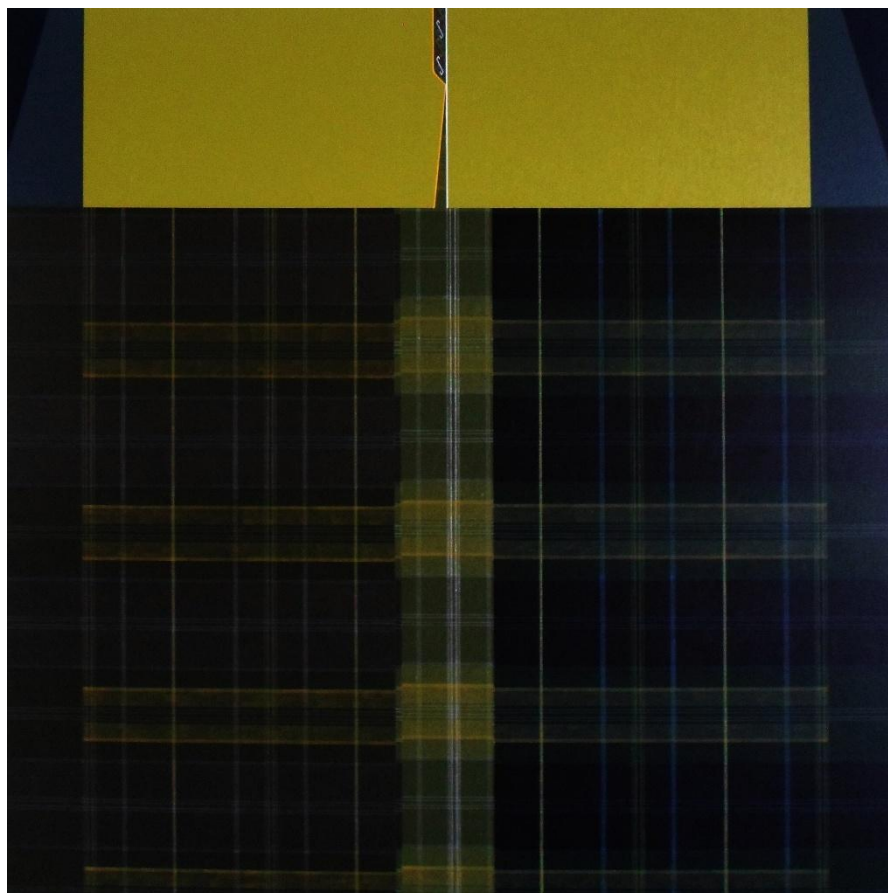
ภาพประกอบ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 2

ขนาด : 120 X 150 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

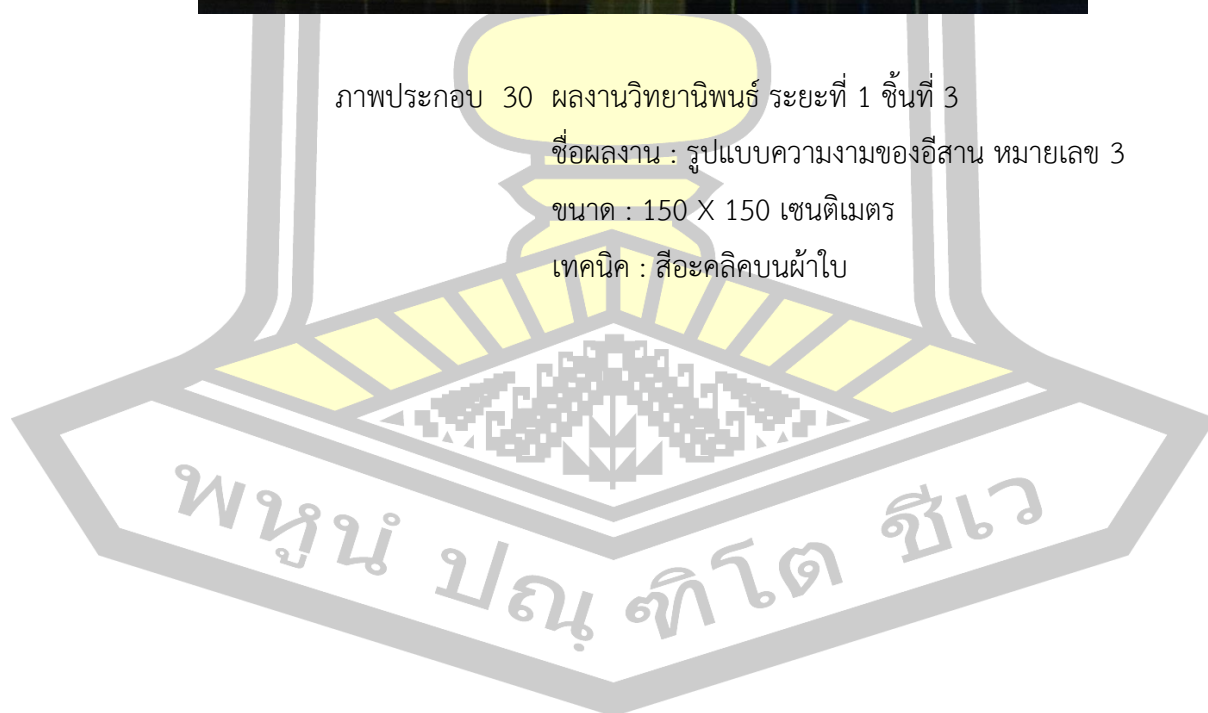

ภาพประกอบ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 3

ขนาด : 150 X 150 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2

1. แนวความคิด

ผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบความงามของอีสาน แสดงออกให้เห็นถึงความเรียบ นิ่งมีกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทางอีสาน นำเสนอผ่านรูปร่างรูปทรงของเครื่องนุ่งห่ม ลวดลายสัญลักษณ์ ทศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว ประสานจัดวางองค์ประกอบศิลป์ ชวนให้จินตนาการถึงความงดงามของวิถีชีวิตท้องถิ่นไทย

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ นำเอาบางส่วนของเสื้อผ้า คือ ชายเสื้อ ผ้าซิ่น และผ้าสไบเฉียง มาใช้เป็นรูปร่างรูปทรงของผลงาน ประกอบเข้ากันลวดลายที่แสดงให้เห็นทศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว เสมือนเป็นรายละเอียดภายในผลงาน รูปแบบในระยษะนี้มีการตัดทอนคลี่คลายรูปทรงที่จริงลงบ้างแล้ว

3. เทคนิค

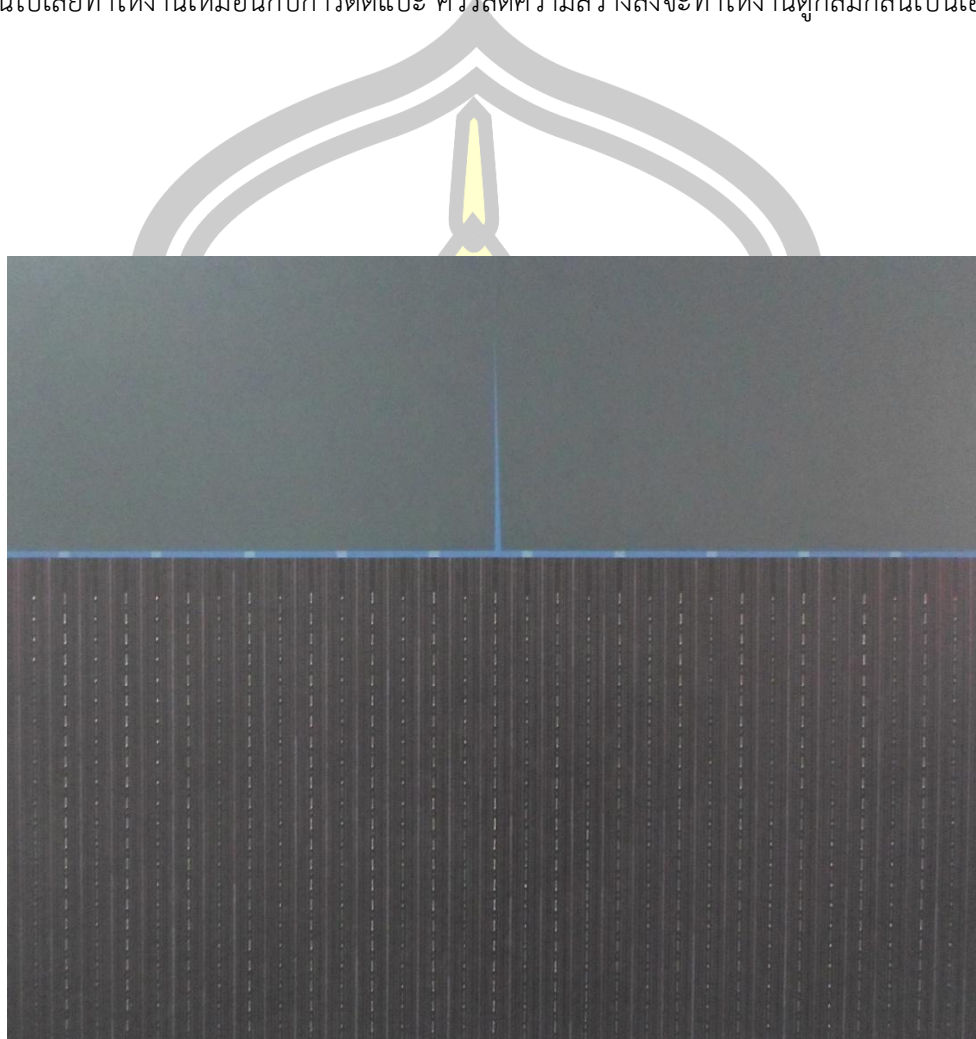
สร้างสรรค์ผลงานเทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ ด้วยวิธีการระบายและเขียนเส้น โดยมีขั้นตอนพอสังเขปดังนี้ ขั้นตอนแรกจะเป็นการระบายรองพื้นด้วยสีดำหรือสีที่มีน้ำหนักเข้มสุดถึง 3 ชั้น เพื่อเป็นการรองพื้นสร้างความหนา ขั้นตอนมา เป็นสีที่จะสร้างบรรยากาศของผลงานจะถูกนำมาผสมเข้ากับสีทอง เพื่อให้มีความมันวาวแล้วจึงนำมาระบายสร้างรูปร่างรูปทรง และการเขียนสีสร้างลวดลายอย่างละเอียดด้วยดินสอขาวเพื่อวางตำแหน่งลาย จากนั้นจึงเขียนสีเป็นเส้นขนาดเล็ก สั้น ๆ เรียงต่อกันให้เกิดรูปร่างทับลายเส้นดินสอขาวอีกครั้ง แล้วค่อยลบเส้นดินสอขาวนั้นออก

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

4.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ขั้นที่ 1 การสื่อสารความหมายในผลงาน ด้วยโทนสีน้ำเงินดำประกอบกับจังหวะการซ้ำของลายเส้นที่เป็นระเบียบ การจัดวางโครงสร้างของภาพโดยใช้เส้นนอน และเส้นตั้ง การจัดภาพแบบที่มีความสมดุล ให้ความรู้สึกถึงวิถีชีวิตที่ สงบเรียบง่าย และมีความมั่นคง ลวดลายสัญลักษณ์ที่จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ มีจังหวะงดงามของลายเส้นที่ซ่อนอยู่ภายใต้สีพื้นที่มีความเข้ม

4.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ขั้นที่ 2 การนำเสนอลวดลายเสื้อผ้าของท้องถิ่นอีสาน มาใช้ออกแบบ มีรูปทรงของผ้าสไบเฉียงด้านซ้ายเพิ่มเข้ามาประสานลวดลายบนผ้าซิ่น คือ ลายขอสลับลายนาขอเกี่ยว เป็นการสื่อความหมายเกี่ยวกับการช่วยเหลือกันไม่จบสิ้น ผลงานชิ้นนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึง วัฒนธรรมการแต่งกาย และความเชื่อ ชิ้นนี้มีความต่างจากชิ้นแรกดังนี้ การจัดองค์ประกอบแบบอสมมาตร ใส่ลวดลายสร้างความหมายและใช้สีคู่ตรงข้ามเข้ามาผสมผสานทำให้ดูมีสีสันแต่ภาพรวมยังคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตที่มีความสุข ความสงบร่มเย็น ในท้องถิ่นอีสาน

ทางด้านคณะกรรมการได้เสนอแนะถึงปัญหาของผลงานชุดนี้ว่า สีเงินในงานดูขัดแย้งมากเกินไปเลยทำให้งานเหมือนกับการตัดปะ ควรลดความสว่างลงจะทำให้งานดูกลมกลืนเป็นเอกภาพ

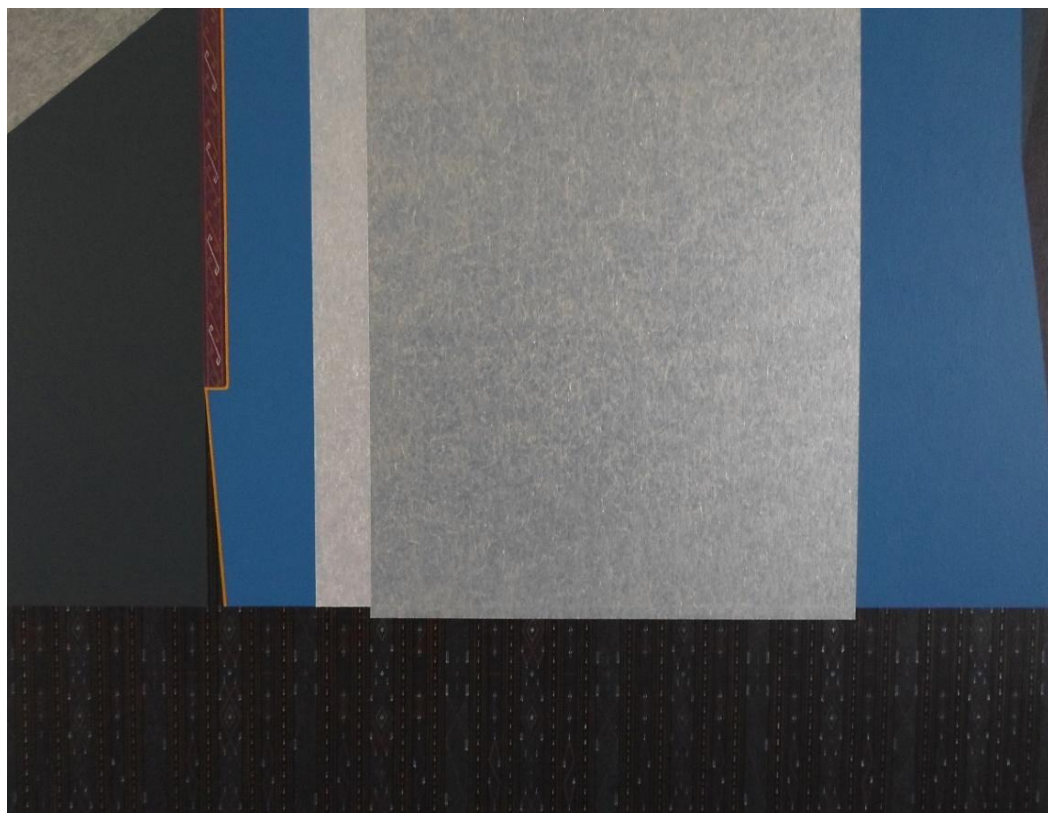
ภาพประกอบ 31 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 4

ขนาด : 80 X 100 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

พูน ปณ ทิโต ชเว

ภาพประกอบ 32 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 5

ขนาด : 80 X 100 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3

1. แนวความคิด

ผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบความงามของอีสาน แสดงออกให้เห็นถึงความเรียบ นิ่งมีกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทางอีสาน นำเสนอผ่านรูปร่างรูปทรงของเครื่องนุ่งห่ม ลวดลายสัญลักษณ์ ทศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว ประสานจัดวางองค์ประกอบศิลป์ ชวนให้จินตนาการถึงความงดงามของวิถีชีวิตท้องถิ่นไทย

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ นำเอาบางส่วนของเสื้อผ้า คือ ชายเสื้อ ผ้าซิ่น มาใช้เป็นรูปร่างรูปทรงของผลงาน ประกอบเข้ากันลวดลายที่แสดงให้เห็นทศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว เสมือนเป็นรายละเอียดภายในผลงาน รูปแบบในระยะนี้มีการตัดทอนคลี่คลายรูปทรงและรายละเอียดบางส่วน แสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง

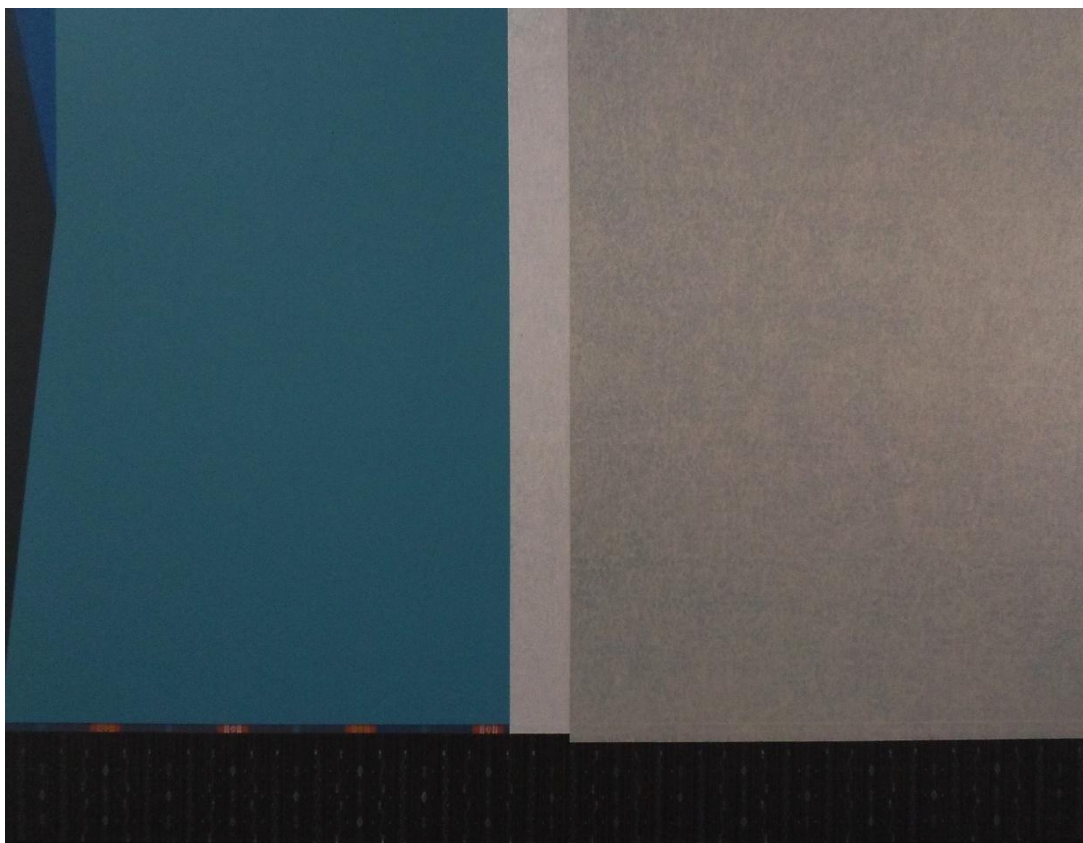
3. เทคนิค

สร้างสรรค์ผลงานเทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ ด้วยวิธีการระบายและเขียนเส้น โดยมีขั้นตอนพอสังเขปดังนี้ ขั้นตอนแรกจะเป็นการระบายรองพื้นด้วยสีดำหรือสีที่มีน้ำหนักเข้มสุดถึง 3 ชั้น เพื่อเป็นการรองพื้นสร้างความหนา ขั้นตอนมา เป็นสีที่จะสร้างบรรยากาศของผลงานจะถูกนำมาผสมเข้ากับสีทอง เพื่อทำให้มีความมันวาวแล้วจึงนำมาระบายสร้างรูปร่างรูปทรง และการเขียนสีสร้างลวดลายอย่างละเอียดด้วยดินสอขาวเพื่อวางตำแหน่งลาย จากนั้นจึงเขียนสีเป็นเส้นขนาดเล็ก สั้น ๆ เรียงต่อกันให้เกิดรูปร่างทับลายเส้นดินสอขาวอีกครั้ง แล้วค่อยลบเส้นดินสอขาวนั้นออก

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

4.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ขั้นที่ 1 ผลงานให้ความรู้สึกเรียบนิ่ง ร่มเย็น ด้วยระนาบสีที่เรียบเนียนและโทนที่ฟ้า สีเงิน มีการตัดทอนรูปร่างรูปทรงให้เหลือส่วนที่สำคัญแสดงรายละเอียดบางส่วน อาศัยรูปแบบการนุ่งห่มมาแสดงออกผ่านทศนธาตุ ผลงานมีลักษณะเด่น ด้วยการระบายสี และพื้นที่ว่าง

4.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ขั้นที่ 2 ผลงานมีความแตกต่างจากระยะก่อนหน้านี้ โดยจะเห็นได้ว่าการซ้ำของรูปทรง เน้นให้เห็นรายละเอียดเฉพาะบางส่วน มีพื้นที่ว่างคุมบรรยากาศด้วยโทนสีน้ำเงินดำซึ่งให้ความรู้สึกหนักแน่น จัดองค์ประกอบแบบอสมมาตรหนักไปทางด้านขวาโดยอีกด้านเป็นพื้นที่ว่าง และมีรายละเอียดในบางส่วน ผลงานในระยะนี้มีการคลี่คลายตัดทอนรายละเอียดของภาพลวดลาย เน้นรูปร่างรูปทรง ช่องระนาบสีเหลี่ยมหลายขนาดถูกจัดวางโดยไม่ตัดเส้นหรือแสดงรายละเอียดมากนักเหมือนชุดที่ผ่านมา

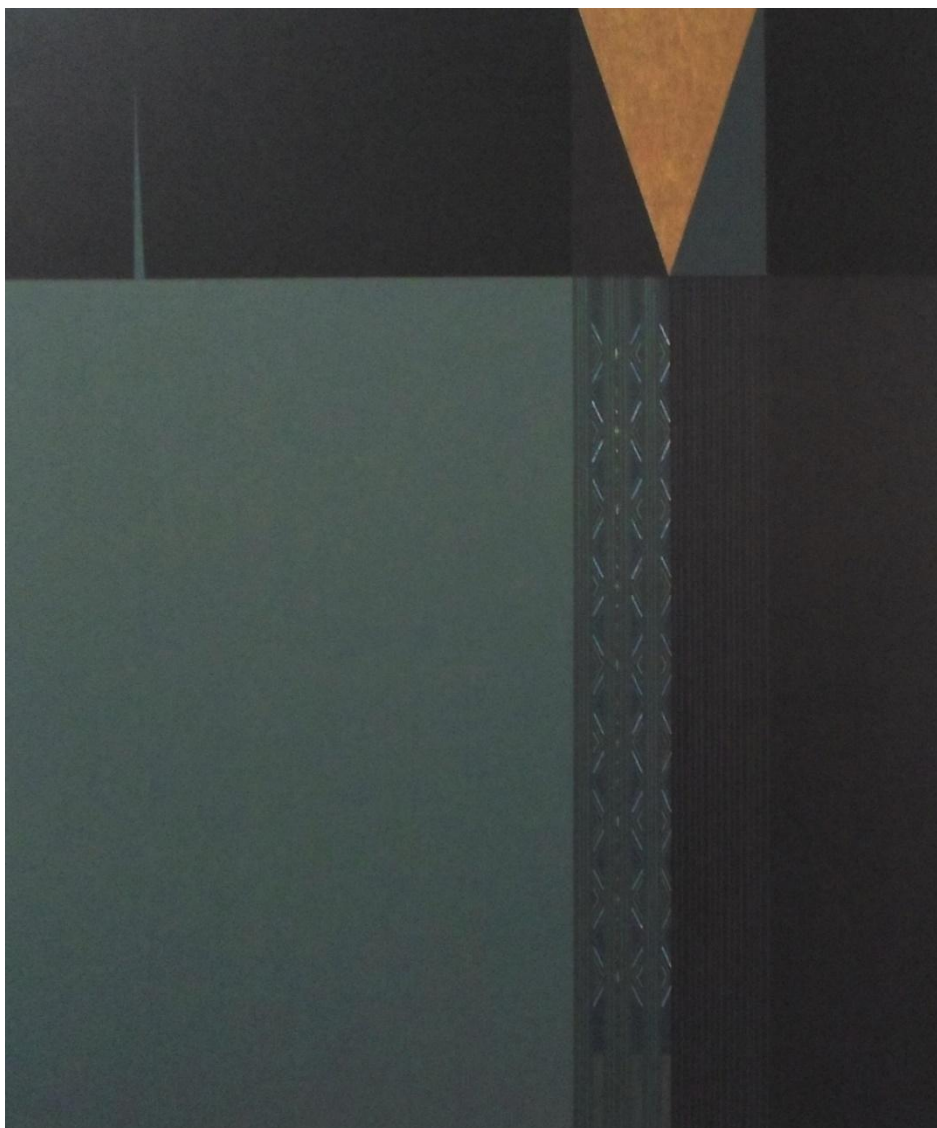
ภาพประกอบ 33 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 6

ขนาด : 100 X 130 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะคริลิคบนผ้าใบ

ภาพประกอบ 34 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 7

ขนาด : 120 X 100 เซนติเมตร

เทคนิค : อะคริลิคบนผ้าใบ

พูน ปณ จิโต ชีเว

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4

1. แนวความคิด

ผลงานทัศนศิลป์ รูปแบบความงามของอีสาน แสดงออกให้เห็นถึงความเรียบ นิ่งมีกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทางอีสาน นำเสนอผ่านรูปร่างรูปทรงของเครื่องนุ่งห่ม ลวดลายสัญลักษณ์ ทศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว ประสานจัดวางองค์ประกอบศิลป์ ชวนให้จินตนาการถึงความงดงามของวิถีชีวิตท้องถิ่นไทย

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ นำเอาบางส่วนของเสื้อผ้า คือ ชายเสื้อ ผ้าซิ่น มาใช้เป็นรูปร่างรูปทรงของผลงาน ประกอบเข้ากันที่ทศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว เสมือนเป็นรายละเอียดภายในผลงาน รูปแบบในระยะนี้มีการตัดทอนคลี่คลายรูปทรงและรายละเอียด แสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง การซ้ำของรูปทรง

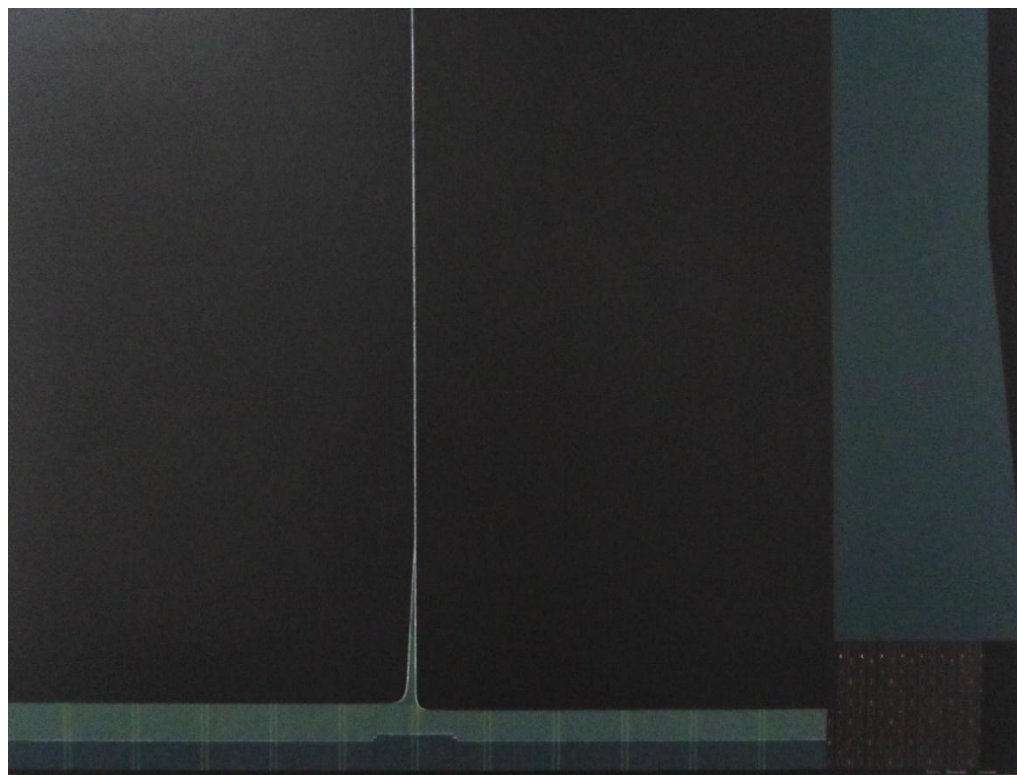
3. เทคนิค

สร้างสรรค์ผลงานเทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ ด้วยวิธีการระบายและเขียนเส้น โดยมีขั้นตอนพอสังเขปดังนี้ ขั้นตอนแรกจะเป็นการระบายรองพื้นด้วยสีดำหรือสีที่มีน้ำหนักเข้มสุดถึง 3 ชั้น เพื่อเป็นการรองพื้นสร้างความหนา ขึ้นต่อมา เป็นสีที่จะสร้างบรรยากาศของผลงานจะถูกนำมาผสมเข้ากับสีทอง เพื่อทำให้มีความมันวาวแล้วจึงนำมาระบายสร้างรูปร่างรูปทรง และการเขียนสีสร้างลวดลายอย่างละเอียดด้วยดินสอขาวเพื่อวางตำแหน่งลาย จากนั้นจึงเขียนสีเป็นเส้นขนาดเล็ก สั้น ๆ เรียงต่อกันให้เกิดรูปร่างทับลายเส้นดินสอขาวอีกครั้ง แล้วค่อยลบเส้นดินสอขาวนั้นออก

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

4.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 4 ขั้นที่ 1 นำเสนอรูปทรงที่ตัดทอนมาจากเครื่องนุ่งห่ม การแต่งกายของผู้ชายและผู้หญิงชาวอีสานในขณะสวมใส่ด้านหน้าในทำนองตรง ผลงานชิ้นนี้จัดองค์ประกอบแบบอสมมาตรให้ความรู้สึกหนักไปทางด้านขวา เพื่อสร้างระยะ ไกล กลาง ใกล้ ภายในภาพ ผลงานได้คลี่คลายรูปทรงให้เหลือไว้เฉพาะรูปแบบและรายละเอียดบางส่วนที่สำคัญ แสดงออกถึงบรรยากาศของความเรียบสงบ ด้วยโทนสีดำน้ำเงิน

4.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ขั้นที่ 2 ผลงานได้คลี่คลาย ตัดทอนรูปทรงให้เหลือโครงสร้างของเครื่องนุ่งห่ม เน้นให้เห็นเฉพาะบางส่วน คุมบรรยากาศด้วยโทนสีน้ำเงินดำซึ่งให้ความรู้สึกหนักแน่น มีการซ้ำของเส้นตั้ง ท่างบาง ถ้างบาง ผลงานชิ้นนี้จัดองค์ประกอบแบบอสมมาตรหนักไปทางด้านขวา ใช้จังหวะการซ้ำของแบบและให้น้ำหนักของสีต่างกันเล็กน้อย

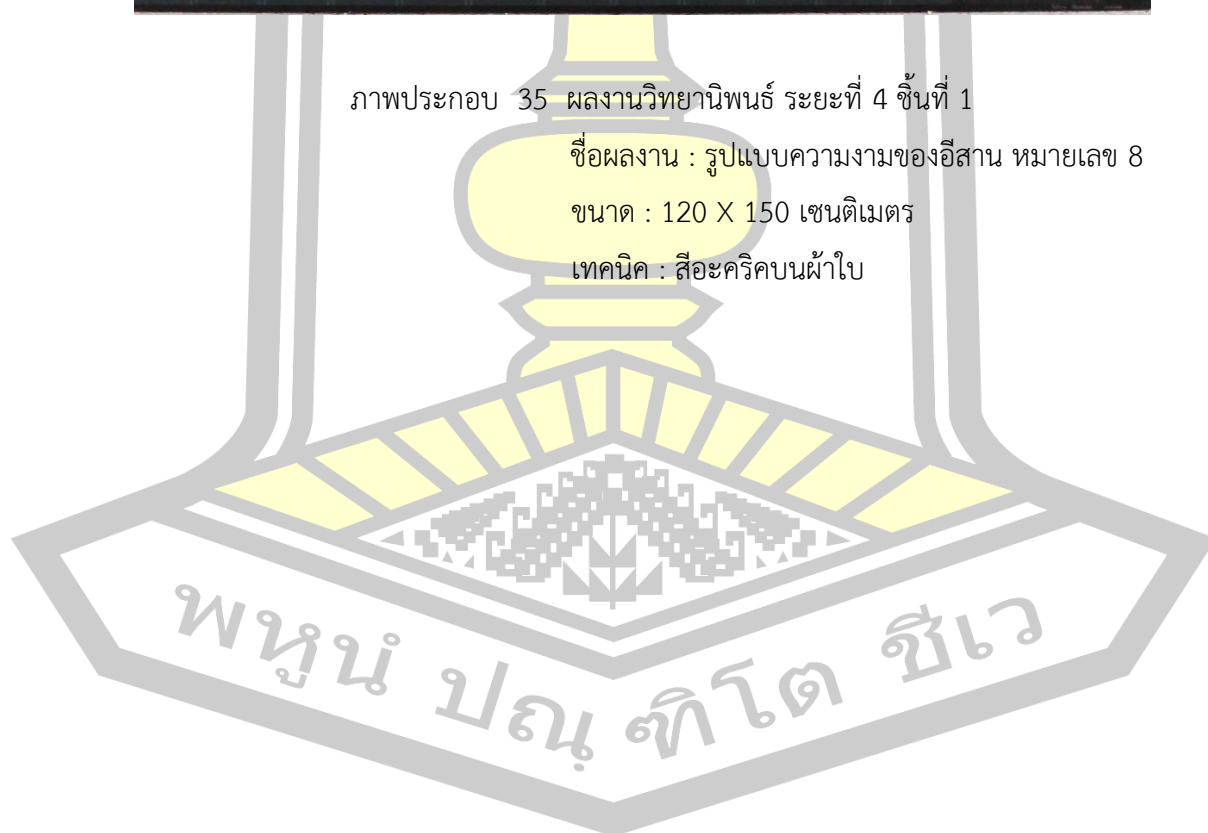

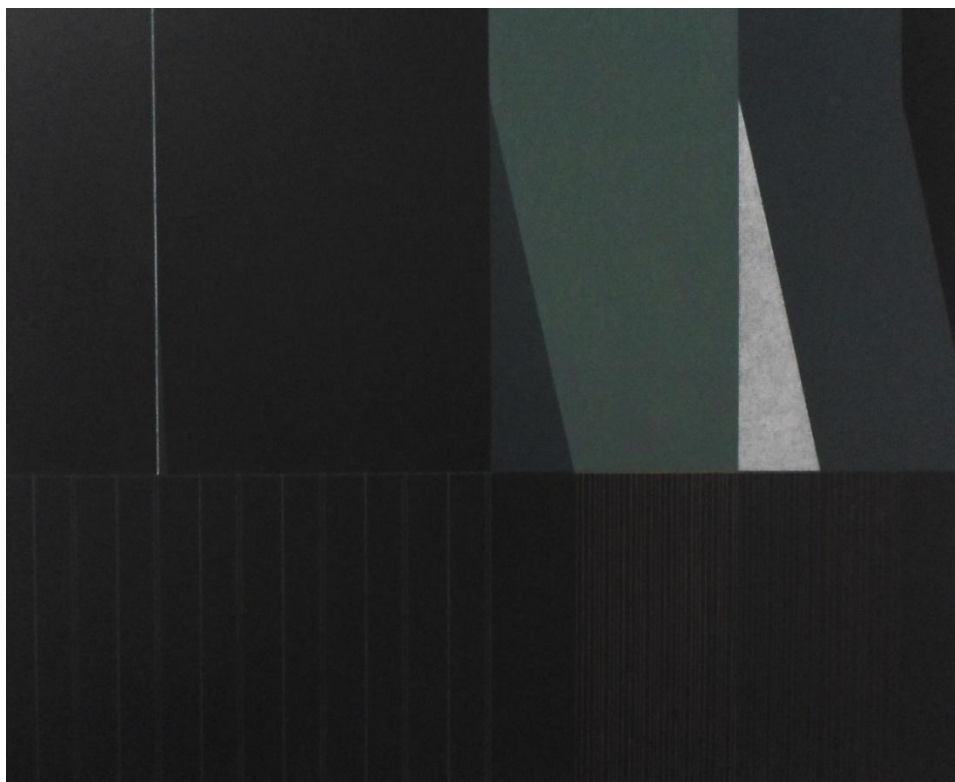
ภาพประกอบ 35 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 8

ขนาด : 120 X 150 เซนติเมตร

เทคนิค : สีสอะครีคบนผ้าใบ

ภาพประกอบ 36 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : รูปแบบความงามของอีสาน หมายเลข 9

ขนาด : 100 X 120 เซนติเมตร

เทคนิค : สีอะครีบบนผ้าใบ

ผลการสร้างสรรค์พบว่า ผลงานมีการคลี่คลายจากลักษณะที่เหมือนจริงมาสู่รูปทรงที่เรียบง่ายด้วยวิธีการตัดทอน ผสมผสานกับวิธีระบายสีด้วยการ จุด แต้ม และ สร้างร่องรอยพื้นผิวกับการใช้สีทองสร้างความเงาประกายระยิบระยับทำให้งานดูพิเศษทรงคุณค่า ก่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่และแสดงลักษณะเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์

ผศ.ดร. ปณ. ทิโต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง รูปแบบความงามของอีสาน สามารถนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เรื่อง รูปแบบความงามของอีสาน สรุปผลได้ดังนี้

1. ที่มาของแรงบันดาลใจ

ผลงานวิทยานิพนธ์ รูปแบบความงามของอีสาน มีแรงบันดาลใจมาจากเครื่องนุ่งห่ม รูปแบบการแต่งกายผสมผสานความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์ได้สัมผัสมา ซึ่งมีความสนใจด้านรูปแบบ เพราะนอกจากความงามที่เห็นแล้ว ยังสื่อให้เห็นถึงความงามของ ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมอีสานที่งดงาม จึงนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. แนวความคิด

ผลงานทัศนศิลป์ ต้องการแสดงให้เห็นถึงความเรียบง่าย มีกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทางอีสาน ด้วยการอาศัยบางส่วนของรูปแบบการแต่งกาย การนุ่งห่ม ลวดลายสัญลักษณ์ที่อยู่บนเครื่องนุ่งห่ม มาสะท้อนแนวคิดผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้สึกผ่านภาษาทัศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว และการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อแสดงออกถึง รูปแบบความงามของอีสาน

3. ด้านรูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามและการค้นคว้าข้อมูลภาพเอกสาร นำมาวิเคราะห์ค้นหา รูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับแนวเรื่อง ผู้สร้างสรรค์สนใจรูปร่างรูปทรงที่เกิดจากการนุ่ง ผ้าชิ้นสั้น ผ้า โสร่ง การห่ม ผ้าสไบ ผ้าขาวม้าด้วยวิธีการ มัด พับ ทับซ้อน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะ เส้นตั้ง เส้นนอน องค์ประกอบศิลป์ ประกอบกับจังหวะการซ้ำของเส้นลวดลายที่ประสานกันอย่างเป็นระเบียบบน

ผืนผ้านุ่งแสดงรูปแบบที่เรียบง่ายชวนให้จินตนาการถึงเรื่องราวของวิถีชีวิตที่สอดแทรกไว้อย่างน่าประทับใจ ผู้สร้างสรรค์จึงเล็งเห็นว่ารูปแบบที่เกิดจากการนุ่ง ห่ม สามารถสื่อแสดงให้เห็นรูปแบบความงามทางศิลปะได้ และยังสามารถสื่อสะท้อนกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิตไว้ด้วยกันได้อย่างงดงาม จึงเลือกนำเอาแบบของเสื้อและแบบของการนุ่ง ห่ม ในทำยีนสวมใส่ มาตัดทอนใช้เป็นร่างรูปทรงของผลงานสร้างสรรค์ ชุดนี้

4. ด้านเทคนิค

ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกถึงบรรยากาศความเรียบนิ่ง สุข สงบ นำเสนอผ่านงานจิตรกรรมลักษณะ 2 มิติ โดยเลือกใช้เทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ ด้วยกลวิธีระบายสีสร้างพื้นผิวให้เกิดความรู้สึกคล้ายกับรอยยับของผืนผ้าและระบายสีทับอีกชั้นเพื่อสร้างให้เกิดรูปทรงที่คล้ายกับแบบของเสื้อผ้าประสาธน์เข้ากับการเขียนสี ด้วยวิธี ชิด แต้ม จุด เพื่อสร้างรายละเอียดให้รู้สึกคล้ายกับลวดลายผ้า ด้วยคุณลักษณะของสีที่ทึบแสง แฉ่งเร็ว สามารถทับถมกันได้หลาย ๆ ชั้น และสีมีความสดคงทนนาน สามารถควบคุมโทนสี สร้างบรรยากาศความรู้สึกได้ตรงกับสาระที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อสาร และสามารถระบายสีปรับแต่งทึบลงไปใหม่ได้อย่างแนบเนียน จึงนำเอาเทคนิคสีอะคริลิกมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน

5. ผลที่ปรากฏ

การแสดงออกทางการสร้างสรรค์สามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1 ผลงานระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานได้นำโครงสร้างของเครื่องแต่งกายของชาย หญิง มาตัดทอน เช่น ชายเสื้อ ผ่าถุง สะโพกร่อง เนื้อหาดังกล่าวส่งอิทธิพลต่อการสร้างเส้น และรูปทรงในผลงาน ลักษณะของเส้นสื่อความรู้สึกสงบนิ่ง สุขุม จากเส้นแนวนอน เส้นตั้งที่ให้ความรู้สึกร่มคั่ง ด้วยจังหวะการซ้ำของลายเส้นที่เป็นระเบียบ และการจัดองค์ประกอบแบบสองข้างเท่ากัน สะท้อนความเรียบง่ายของวิถีชีวิต

5.2 ผลงานระยะที่ 2 ผลงานชุดนี้เพิ่มความสว่างของสีน้ำเงินให้มากขึ้น แทนค่าสีน้ำเงินดั่งสายน้ำ สีน้ำตาลแสดงความเป็นผืนแผ่นดิน ลวดลายแทนวิถีชีวิตผู้คน ผลงานเริ่มมีการจัดวางองค์ประกอบภาพแบบสมมาตรในขั้นที่ 2 ใส่ลวดลายสร้างความหมาย และใช้สีคู่ตรงข้ามเข้ามาผสมผสานแต่ภาพรวมยังคงไว้ซึ่งความสงบ เรียบนิ่ง

5.3 ผลงานระยะที่ 3 ผลงานชุดนี้จะเด่นด้วยโครงสร้าง จังหวะการวางภาพ เน้นลวดลายเพียงบางส่วน กำหนดโทนสีโดยใช้สัณฐานภาพด้วยโทนสีน้ำเงินดำ ซึ่งให้ความรู้สึกรหนักแน่น สุขุม จัดองค์ประกอบแบบสมมาตร บริเวณทางด้านขวา และด้านล่างจะมีจังหวะของเส้น และลวดลายมากกว่าด้านซ้ายเล็กน้อย

5.4 ผลงานระยะที่ 4 นำเสนอรูปแบบที่ตัดทอนมาจากเครื่องนุ่งห่ม การแต่งกายของผู้หญิงและของผู้ชายชาวอีสานในขณะสวมใส่ด้านหน้าในทำยีนตรง ผลงานระยะนี้ จัด

องค์ประกอบแบบอสมมาตรให้ความรู้สึกหนักไปทางด้านขวา แสดงออกถึงบรรยากาศของความเยียบสงบ ด้วยโทนสีดำนํ้าเงิน ลดความจัดของสี และลดรายละเอียดของลวดลาย ผลงานชุดนี้เด่นด้วยพื้นที่ว่าง

อภิปรายผล

ผลการสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่ ดังนี้

1. ผลงาน รูปแบบความงามของอีสาน ชุดนี้ เกิดข้อค้นพบใหม่ มาจากเทคนิคกลวิธีระบายสีของขั้นตอนสร้างรูปร่างรูปทรงและการเขียนเส้นสี สีที่ใช้ระบายและเขียนเส้น จะนำเอาสีทองเข้ามาผสมด้วย เพื่อให้มีความพิเศษมีความเงาประกายทองระยิบระยับให้ความรู้สึกถึงความผาสุก เรืองรองทรงคุณค่า เทคนิคกลวิธีนี้สร้างความน่าสนใจให้กับผลงานได้เป็นอย่างดี

2. ผลการสร้างสรรค์แสดงลักษณะเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์ ดังนี้

เทคนิคการสร้างพื้นผิว โดยใช้พุ่กันกลมที่มีขนาดแตกต่างกัน กลวิธีระบายทึบซ้ำ ๆ ด้วยการ จุด แต้ม แตะสั้น ๆ จากบนลงล่างอย่างรวดเร็ว การระบายในลักษณะนี้ช่วยให้ชั้นสีมีความหนา การระบายเปลี่ยนขนาดของพุ่กันช่วยสร้างพื้นผิวมีผลต่อการมองเห็น เมื่อดูระยะไกลจะให้ความรู้สึกเนียนเรียบ แต่เมื่อเข้ามาดูในระยะประชิดจะเห็นร่องรอยพื้นผิวให้ความรู้สึกคล้ายกับรอยยับของผ้า

3. ผลงานสร้างสรรค์ มีความเป็นต้นแบบ ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ รูปแบบความงามของอีสาน สะท้อนให้เห็นถึง ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่ผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานด้านทัศนศิลป์ ประเภท จิตรกรรม รูปแบบกึ่งนามธรรม เทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ สื่อถึงความรู้สึก เรียบนิ่งสุขุม มีกลิ่นอายเรื่องราวของวิถีชีวิตทางอีสาน ผ่านการใช้รูปร่างรูปทรง เครื่องนุ่งห่ม คล้ายติดทอดรูปทรง เพื่อให้เหลือแต่ส่วนที่สำคัญ ผลงานมีความเป็นต้นแบบ ด้านรูปแบบ ที่เลือกใช้สัญลักษณ์ของการแต่งกาย สี ลวดลาย มาจัดวางองค์ประกอบให้เกิดความงามทางศิลปะ และเทคนิคกลวิธีระบายสีสร้างพื้นผิว เส้นขนาดเล็กที่ขีดเรียงร้อยประสานให้เกิดรายละเอียดที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีลักษณะต่างออกไปจากผลงานศิลปกรรมของศิลปินที่ได้รับอิทธิพลในช่วงต้น

4. ความเป็นศิลปะ (Artistic form) ดังนี้

ผลงานสร้างสรรค์ รูปแบบความงามของอีสาน เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีแรงบันดาลใจจากผ้าทอ เครื่องนุ่งห่มอีสาน มีความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ ผ้ากับวิถีชีวิต ที่สะท้อนถึงเรื่องราวของวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมทางอีสาน และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

รูปแบบกึ่งนามธรรม ด้วยเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ นำมาถ่ายทอดแนวคิด อารมณ์ความรู้สึกผ่าน ภาษาทางทัศนธาตุ จุด เส้น สี พื้นผิว ผสมผสานการจัดวางองค์ประกอบศิลป์ สร้างลักษณะที่โดดเด่น ของผลงานจากเครื่องแต่งกาย นำเอาจังหวะลายผ้ามาแทนจังหวะของชีวิต เส้น และสีช่วยเสริมให้ ภาพมีความหมาย ทั้งเส้นตรง เส้นแนวนอน แนวตั้ง และจังหวะการซ้ำ เสมือนชีวิตที่มั่นคง รุ่งเรือง และมีความเป็นเอกภาพหนึ่งเดียวกับสภาพแวดล้อม นั้น

5. ผลกระทบหรือปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากสังคม หรือจากวงวิชาการ

การศึกษาเรื่องราวของผ้ากับวิถีชีวิต มองเห็นความงามด้านการใช้ประโยชน์ การนุ่งห่มประดับตกแต่งร่างกาย มีความผูกพันกับการดำเนินชีวิต ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ส่วนในทางศิลปะ การนำเอาเรื่องราวของผ้าเครื่องนุ่งห่ม และรูปแบบการแต่งกายมาใช้ในการสร้างสรรค์นั้น ต้องการสื่อ ความหมายทางความงามผ่านทัศนธาตุ เส้น สี ระบาย ทำให้รู้สึกถึงความความสงบร่มเย็นของชีวิต

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ รูปแบบความงามของอีสาน ผลงานชุดนี้นำเสนอรูปแบบความงามของเครื่อง นุ่งห่ม นำเสนอมุมมองความประทับใจเกี่ยวกับผ้าทออีสาน ลวดลาย สี และการสื่อความหมาย จึง นำมาสร้างสรรค์เป็นภาพผลงานโดยอาศัยหลักการความงามด้านทัศนศิลป์ การเลือกใช้ทัศนธาตุ เช่น ลวดลาย สีเส้น เส้น ระบาย ประกอบสร้างผ่านการจัดองค์ประกอบ สื่อความหมายผ่านสัญลักษณ์ที่ สร้างขึ้น และเพื่อเป็นการพัฒนาผลงานทั้งด้านรูปแบบ และเทคนิคเพื่อให้ผลงานมีความงดงามทาง สุนทรียภาพมากขึ้นจึงควรพัฒนาหรือศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของผ้าที่เกี่ยวข้องกับศาสนา พิธีกรรม สามารถนำ เนื้อหาเรื่องราวดังกล่าวมาออกแบบโครงสร้างสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมและความเชื่อได้
2. ผ้ามีลวดลายที่สวยงามควรไปศึกษาข้อมูลภาคสนาม สังเกตลักษณะการถักทอ ลักษณะลายเส้น จากการทอ
3. ศึกษาการแต่งกายของสังคมปัจจุบันมีลักษณะการแต่งกายที่แตกต่างจากอดีต ทั้ง รูปแบบ และวิถีคิด เพื่อนำมาพัฒนาแนวคิดในการแสดงออกได้ต่อไปในอนาคต
4. ด้านเทคนิคการร่างภาพด้วยดินสอขาวเพื่อร่างโครงสร้างมีความน่าสนใจเมื่อนำมา พัฒนา ด้วยการใช้ดินสอสีร่วมกับการใช้สีอะคริลิคช่วยในการสร้างสรรค์จะสามารถแสดงมิติของสีได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2556). หน้า 228. *สุนทรียศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชะลูด นิ่มเสมอ. (2544). หน้า 107-108. *องค์ประกอบศิลปะ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ประไพ ทองเชิญ. (2548). หน้า 15-17. *นี่คือผ้าทอพื้นบ้าน*. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- มณี พันทวี. (2532). หน้า 133-134. *หัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน ใน วัฒนธรรมพื้นบ้านกรณีอีสาน*. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- วรรณ วฑฒะกุล, ย. พ. (2537). หน้า 22-27. *ผ้าทอกับวิถีชีวิตชาวไทย ใน ผ้าไทย*. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2559). หน้า 67. *พจนานุกรมผ้าและเครื่องถักทอ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2559). หน้า 64. *สุนทรียศาสตร์ AESTHETICS*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- สุชานาถ บุญเที่ยง. (2559). *ต้นแบบแหล่งลวดลายบนผืนผ้าแพรวา*. *วารสารนานาชาติมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 60-61. 6 (3) : กันยายน-ธันวาคม 2559.
- Psg Art Gallery. (2558). บ้าน 15 กันยายน 2554. Retrieved from <https://psgartgallery.tumblr.com/post/132844245389/>. [เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2561].
- Rama IX Art Museum. (2008). Family. Retrieved from <http://www.rama9art.org/artisan/2008/may/countryside/index.html>. [เมื่อวันที่ 21

กรกราคม 2561].

Richard Diebenkorn Foundation. (2019). Ocean Park. Retrieved from
collection.diebenkorn.org. [เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2562].

Tisco Art Collection. (2018). รูปทรงของแสงบนเนื้อที่ของเงา. Retrieved from
<https://www.tiscoart.com/artwork/roop-song-khong-saeng-bon-nuer-tee-khong-ngow/>. [เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2562].

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายรัตน์ ไวยะราบุตร
วันเกิด	วันที่ 6 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 135 หมู่ 5 ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนจานวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนจานวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2558 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาจิตรกรรม มหาวิทยาลัย บูรพา พ.ศ. 2562 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขาวิชา ทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรค์ศิลปะ "มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์" ประจำปีการศึกษา 2562

พูน ปณ ทัต ชีเว